

בונקר

מירי בן צבי

בונקר | מירי בן צבי

עריכת לשון: יפי קנפלמכר yk0548529997@gmail.com

כריכה: דבי גולד debigold2@gmail.com

עימוד: איידי וייס aididan@gmail.com

איורים: אתי ברקוביץ' e3299119@gmail.com

© כל הזכויות שמורות למירי בן צבי

Miribz24@gmail.com

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי
ללא אישור בכתב מהמחברת.

'יפה נוף'

ניסן תשפ"ה

הבהרה: אין להסיק מסקנות על סמך המידע המופיע בספר.
חלקים מהמידע אינם מדויקים ונועדו לשרת את העלילה.

לחמותי - - -

- פרולוג -

"משהו נוסף שאוכל לעזור?"

האישה הצעירה הממלאת כמעט שני כיסאות שלמים מולה מונענעת את ראשה לשלילה, והרופאה תוהה מה עוד אפשר לעשות כדי להקים בצורה מתורבתת מטופל מכיסאו.

"רפואה שלמה", מברכת ד"ר סיון ברלין את הצעירה המסרבת להבין רמזים. "צהריים טובים, גבירתי".

מתברר שגם מילים מפורשות.

"תרגישי טוב", היא מכחכחת בגרונה, ולאחר רגע ארוך ואפס תנועה מצידה של האישה היא מוסיפה באינעימות: "יש ממתנים נוספים במרפאה".

האישה ממשיכה לשתוק. ולשבת. היא נראית כמו מישהי שמחפשת מילים ואינה מוצאת אותן בלחץ שהיא נתונה בו.

ד"ר סיון ברלין מעיפה מבט מוטרד אל הטופס, שעדיין חם מהמדפסת, ולוכדת ממנו את שמה הפרטי של המטופלת. היא הגיעה רק כדי לקבל הפניה לדיאטנית וזו פעולה נצרכת בהחלט.

"דקלה?" היא מנסה לרכך את קולה. "יש משהו נוסף שאוכל לעזור לך?"

"כבר שאלת". סוף־סוף האישה פוצה את פיה.

"ולא ענית", מחייכת הדוקטור.

"כן". הצעירה מסמיקה מאוד. "את יכולה לעזור".

הדוקטור שותקת בהכלה.

"אבל לא תאהבי את זה". הסומק של האישה מעמיק. "ואני... מסתבכת איך לבקש את זה ממך". היא מלכסנת אליה מבט קצר ממש ומייד משפילה שוב את עיניה. לחייה המלאות בוערות, והדוקטור מרגישה פרץ של רחמים מול חוסר האונים והמצוקה שהאישה שמולה חשה. היא מנסה, לכל הפחות, לשדר אמפתיה והזדהות בתנועתה הרוכנת קדימה.

"אני לא אדם אה... שיודע להתנסח טוב, לדבר רהוט וקשוח, להורות לאנשים מה לעשות, ל...". כהוכחה לדבריה, המילים שוב אובדות לצעירה.

"אז תדברי בכנות". תימהון אוהז בד"ר ברלין, שמחייכת חיוך חם ומבולבל. "כנות היא השפה שכולנו אוהבים".

"...וגם לא לאיים", מסיימת האישה במאמץ.

"לאיים?" הרופאה סוקרת את המטופלת במבט תמציתי. "את סובלת מדברים נוספים שאינם רשומים בתיק האישי שלך? יש לך עבר נפשי, דקלה?"

"ברוך השם, לא. לא סובלת". האישה אינה מביטה בפניה של הדוקטור. "אבל את", היא אומרת ועוצרת. ניכר שקשה לה מאוד להמשיך לדבר, ובכל זאת היא אומרת אחרי נשימה עמוקה: "את קצת תסבלי לו יוודע ששיתפת פעולה עם פיליפ ג'וזף ליאני באופן בלתי חוקי. אני... טועה?"

"סליחה?" פניה של הרופאה קופאות לרגע, וממבט עיניה וטון קולה, הנוקשים פתאום, נראה שהמטופלת שלה לא לגמרי טועה. "אם תרצי טיפול נפשי מתאים, אפנה אותך לאנשי מקצוע מתאימים. צהריים טובים, דקלה שאולוב". וכשהאישה אינה זעה היא מסירה כפפות: "צאי מחדרי בבקשה, ממתינים לי מטופלים נוספים".

דקלה שאולוב עוצמת עיניים ולא קמה. "אז זה ייוודע", היא אומרת בחולשה. "אחרי שתמשיכי את המשחק כאילו אין לך מושג מיהו ליאני ומה הוא רוצה מחולים במיסטריוס, תקראי למזכירה שלך ותסלקי אותי מכאן. אני אדאג לכך אישית". היא בולעת את רוקה פעמיים.

"גבירתי, את טועה בי". סיון ברלין מוחה טיפת זיעה ממצחה ומעיפה מבט אל האישה. נראה שמישהו שם מילים בפיה. היא שברירית וקצת רכרוכית, לא מעיזה להישיר מבט ואיומיה משודרים באופן רופס ונבוך כל כך, כמעט מעורר חמלה. "את מחליפה אותי במישהי אחרת".

"גם את", אומרת הצעירה. "אני נראית לך מישהי שלא מסוגלת לכלום". היא אינה מישירה מבט, אבל ממשיכה בקול יציב: "אבל אני מסוגלת הרבה מאוד. אולי דווקא מפני שזה לא נראה לעין".

פרק ראשון

אח ביולוגי

לא קל לו להימצא בחברת אנשים שכבודם יקר להם מדי.

אף פעם לא הצליח להתחבר לאנשים חסרי כנות, גם כשניסה ממש. גם כששינן לעצמו, שאדם ששומר על כבודו מוגן מהשפעות זרות ומכבד את צלם האלוקים שבו. גם כשהבהיר לעצמו, שאנשים שאינם שומרים על כבודם ומעמדם עלולים להיות חשופים יותר לסכנות ושבסך הכול, עמדת כבוד ושלטון היא כוח חיובי שאינו מאפשר לך לעשות ככל העולה על רוחך.

ועם כל זאת, תמיד היה לו קשה עם אנשים מהזן הזה.

וזה בדיוק הזן של האיש העומד מולו.

הוא שומר על כבוד ומכובדות, בטח לא יושפע בקלות מרוחות זרות. הוא נראה דעתן והחלטי, לא לגמרי כן. וגם, ובכן, הוא לא האדם הנחמד והזורם ביותר עלי אדמות.

וחוץ מכל ההתרשמות הביקורתית הזאת, האיש גם מתרגש ממנו, והנתון האחרון מוזר למוישי עד מאוד.

למה אדם בן חמישים וחמש אמור להיות מרוגש ממילותיו של רווק בן עשרים ושש פלוס? הרב שינלזון משמש ר"מ חשוב בישיבה מפורסמת; למה הוא מעביר את משקלו מרגל לרגל ותנועותיו דרוכות כל כך?

ממי הוא פוחד? ממנו?

"מה שאלתם?" הוא מסמיק כשקולט שקצת ריחף.

"אמרת שיש ר"מ אצלכם בישיבה שקשור למשפחה. מיהו הר"מ?" מתחקר אותו הרב זאב שינלזון, עיניו סוקרות אותו בלי לעפעף.

תמיד התבייש להישיר מבט אל עיניים חודרות, אבל גם בפרופיל הוא מצליח לזהות ששינלזון הוא אדם גבוה ומרשים בעל זקן מאפיה, עמידה יציבה ועיניים בוחנות.

בוחנות אותו מקודקוד ועד עקב כדי לבדוק אם יתאים כחתן לבת שלו. מוישי כוסס את שפתיו במבוכה הולכת וגוברת.

לא בוחרים כלה לפי אב המשפחה, אם ישאלו אותו כמובן.

אבל לא שאלו אותו. שאלו את אבא ואימא.

ודי מתמיהה אותו העובדה שאימא הסכימה בסוף שהוא ייפגש עם הר"מ החשוב והנכבד.

המילה 'הסכימה' בוודאי אינה מדויקת, אבל אין לו פנאי להרהר בכך.

"הרב קצנבלוגן". הוא מסיט את עיניו מהר"מ בישיבה לצעירים שבשכונת רמות. "הוא בן דוד שני של אבא שלי".

שלוש שנים תמימות התעקש הרב שינלזון להפגיש אותו עם בתו, הנערה שכל השדכנים ששלח אל הוריו טענו כי אין בכל העולם מושלמת ומתאימה לו כמותה. ועל כולם ניצחה העדות של לאה דודתו, עדות שהכריחה את אימא להפסיק לסרב.

אופס.

זאת המילה.

'הוכרחה'. לא 'הסכימה'.

מוישי מסיט מראשו בכוח את המחשבה האחרונה ומחייך אל האיש. "בישיבה לא רבים יודעים על הקשרים המשפחתיים בינינו".

"למה?" מתעורר האיש.

"אין סיבה מיוחדת", הוא מושך בכתפיו, מאכזב את האיש שחיפש נושא שיחה. "לא ראיתי טעם לספר. זו קרבה רחוקה".

הרב שינלזון נראה מרוצה ממנו מאוד והתחושה נעימה בהחלט.

הוא איש מכובד ומרשים שניאות לרדת אל העם, ואפילו להשפיל את כבודו, למען קח את מוישי הלפרין המדובר לחתן. אפילו אימא נכנעה בסוף ללחצים הבין-לאומיים שהפעיל האיש הנמרץ על אם הבחור המבוקש.

מוישי הלפרין מבוקש בעולם השידוכים.

מבוקש זמן רב מדי.

במודעות רחוב הוא רואה לפעמים את המילים 'עקב הביקוש הרב הרחבנו את שעות הפעילות'.

הביקוש רב, ושעות הפעילות, ובכן, שעות הפעילות מתרחבות ומתרחבות עד אין קץ.

הוא טיפס לגיל עשרים ושש, ובחמש שנות שידוכיו נפגש רק עם שלוש בחורות. הראשונה לא התאימה לו, וטוב שגם אימא חשבה כך ודאגה להוריד את השידוך מהפרק. השנייה טענה שהוא עדין מדי בשבילה.

אצל השלישית השידוך דווקא החל להתקדם. הוא קצת התלבט, וכשסיפר לאימא על לבטיו, היא עדכנה אותו באופן מפתיע שכבר הורידה את השידוך כי שמעה משהו שלא מתאים לו בכלל. 'היא לא תהיה הכלה שלך, מוישי. בעזרת השם יבוא שידוך אחר, מתאים הרבה יותר'.

וזהו.

השנים היו יבשות ומעייפות. החברים החדשים, צעירים ורעננים, נישאו בזה אחר זה. בחתונות הוא פגש חברים טובים לשעבר, אברכים שהם כבר אבות לילדים, שהיו מרימים גבה ושתיים כשראו את מוישי הלפרין, פסגת הישיבה, מופיע שוב ושוב בחתונות, במראהו המרשים ובחיכו האצילי, והוא עדיין בסטטוס של רווק מתבגר שאינו מצליח למצוא את זיווגו.

ועכשיו, גם אם ינטרל את החלקים הגאים שבאישיותו, המציאות שקופה: עומד כאן אב שרוצה בו מאוד לחתן, שהמידע על בתו חיובי מאוד, שלא דודתו מכירה את המדוברת אישית. שאולי בזכות הפרט האחרון אימא תדון בהצעה ברצינות רבה יותר. אולי יש איזו תקווה לשידוך הזה.

הוא נושם נשימה עמוקה.

"אחותך מנהלת בית ספר ואחייניות שלי לומדות בו", אומר האיש, מחפש מה עוד לומר, "ואני מכיר קצת את בעלה, ויסנשטרן. אברך מיוחד".

"נכון". הוא מאשר את העובדה שישראל גיסו אברך מיוחד, וגם הוא נתקע, לא יודע מה לומר בסיטואציה מביכה זו. לדעתו, היא מוצתה והגיע הזמן שתסתיים.

אבל דעתו רלוונטית פחות.

ודעתו של אוליחמיו שונה בתכלית.

אבל ממילא מוישי לא שומע את דברי אוליחמיו כי רעש אימים של מכונית 'נחמן' מתקרבת מאחור, משמיעה בקולניות את השיר "מאה תפוחים היו על העץ..."

עשרות ילדים רודפים אחרי המשאית, ומוישי עוקב אחר קבוצת

הילדים המאושרת ומציין לעצמו שצביקה צודק: המכונות האלה מביאות איתן שמחה. לילדים - בוודאי, לאיש הניצב מולו שלהוט לדבר איתו עוד כמה מילים - פחות.

"לא מצאו שיר ברמה גבוהה יותר מתפוחים שנופלים ומתפוצצים?" מנסה הרב זאב שינלזון להתבדח, ומוישי מצווה על עצמו לחייך ולא להיראות 'סנוב יהיר', כמו שהגדיר אותו פעם אחד החברים. עד עכשיו לא הצליח להיות זורם מדי, וההגדרה המלבבת אינה רחוקה מאוד מהאמת. החבר החביב ההוא הגדיר אותו כך באוזני חבר אחר שהתעניין עליו בשביל אחותו. הוא התחרט על ההגדרה אלף פעמים אחרי שחטף מברוך וייס שיחת מוסר קשוחה.

אבל המשפחה ההיא רצתה אותו למרות זאת.

אימא היא שסירבה.

"אולי יש להם עניין מכוון לייצר אווירה קלילה ומשוחררת?" שואל שינלזון. מנסה לפתח שיחה משמעותית יותר עם הבחור הדי־שתקן, לבדוק דרך אגב את דעותיו של האוצר הבלום ולבחון אם הוא שווה את המחיר היקר שהוא מציע.

אין בחורים כאלו בדור שלנו, אמרו כולם. שלמות של בחור: תלמיד חכם ומתמיד, בעל מידות מעודנות ויראת שמיים טהורה, פיקח, חייכן, נעים הליכות, עדין, רגיש, מוכשר, זורם, בוגר. מושלם. הלוואי שירצה את רחלי המתבגרת שלו, שמחכה בבית לשמוע שהוא נותן אור ירוק לפגישה עם מוישי הלפרין בימים הקרובים. הלוואי שהכול יוביל סוף־סוף גם לחתונה. הלוואי.

"יש להם עניין אמיתי לשמח", מנסה מוישי לומר בעדינות, מסגיר שלא במודע על צביקה.

אבל אביה של הבחורה בכלל לא שומע אותו. וגם מוישי לא שומע את עצמו.

"תשעים ואחד תפוחים היו על העץ, אחד נפל והתפוצץ..."

מוישי מחייך במבוכה, מחכה שהרכב יחלוף על פניהם או לחלופין, שהרב שינלזון יציע לו להיכנס עמוק יותר אל השדרה הסמוכה לשיבה, שבה העדיף להיפגש בין הסדרים.

אבל האיש מרוכז לחלוטין בבחור שמולו ומאושר בכל תנועה וחיוך שלו. רוצה בו בכל ליבו ואינו מצליח להסתיר את תשוקתו העצומה שמוישי הלפרין המדובר בעולם הישיבות יהיה לחתנו.

בעקבות ההתרגשות בהשגת היעד האיש אינו חושב על הרעיון להציע לבחור לסור למקום שקט יותר.

דא עקא, הטנדר הגדול עוצר מטרים ספורים מהם, וממנו יוצאים כמה חסידי ברסלב מהסוג המרקד בכבישים כדי לשמח יהודים. שני 'ננחים' רוקדים על הכביש בתנועות משוחררות, הנהג מחלק לילדים טופי אגב תיפופים מרשימים על דופן הרכב והרביעי, אנרגטי מכולם, מטפס על גג הרכב ורוקד עליו בעוז ובתעצומות לקול תרועות הקהל הצעיר.

זאב שינלזון מתבונן במחזה, מוסח. מסתכל בבחור המקסים שאימא שלו הואילה סוף־סוף לשחרר אותו להיפגש עימו, ומקמט את מצחו בתמיהה.

הבחור הגבוה, החביב והאצילי, שעד עכשיו שידר נינוחות ושלווה, ואולי גם שמינית גאוה וכבוד עצמי, מפסיק לחייך. במבט מרוכז הוא סוקר את הננח הרוקד על גג הרכב, ושרירי פניו הופכים דרוכים.

שינלזון מנסה לצוד את מבטו של הבחור המושלם. הבחור ניצוד בחכתו ומלכסן אליו מבט נבון. לרגע אחד מבטיהם נפגשים, ומוישי מזדרז להשפיל את עיניו באי־נעימות.

הוא עדין ומכבד, כמו שאמרו כולם. ואף על פי שבחור בעל אופי ביישן במקצת עשוי להיות נבון ומתוח בפגישה עם אביה של בחורה, הוא לא היה כזה עד הרגע הזה, וזאת הסיבה שהרב זאב שינלזון סוקר את מבוכתו הפתאומית של הבחור בתמיהה.

"אולי... נתרחק קצת, בסדר?" מציע מוישי, בולע את רוקו. הוא לא

חושב שההצעה הזאת אמורה להגיע מכיוונו. האיש אמור לנהל את הפגישה ביניהם ולא הוא, אבל הסצנה מחייבת הרחקה דחופה מזירת האירוע החגיגי.

"בסדר גמור", משיב אביה של רחלי שינלזון בגבה מורמת. הוא תולה עיניים שמעליהן גבה אחת מורמת ברוקד הנלהב, המחליק באלגנטיות מגג הרכב, ובצעדי ריקוד -

פונה היישר לכיוונם.

ומחבק באהבה גדולה את מוישי הלפרין. מאחוריו צוהלת שיירת ילדים סקרנים ועליזים.

"מה נשמע, אח שלי?" הננח תופס את ידיו של הלפרין בעליזות ומנענע אותן, תפוס לחלוטין בשמחה משכרת. "בא לך ריקוד, מוישי? ריקוד יעשה לך טוב בנשמה. מעלה את הכול".

מוישי מחייך אל צביקה חיוך גדול וטוב ופניו מסמיקות כאש.

"רק שמחה, אחי", אומר לו צביקה ומעניק לו טפיחות ידידותיות על השכם. "ככה נמשכות הישועות מלמעלה. השמחה תנצח. שמחה אחי. שמחה! תן חיוך גדול. שמחה זו קדושה. אל תיתן מקום לייאוש. לשום־שום ייאוש. השם יתברך גדול וכל־יכול. הופה! הישיבה שלך כאן מולנו! וואללה אח שלי, שכחתי לגמרי שהישיבה פה. איך זה משמיים שעצרנו בדיוק פה ופגשתי אותך. ראית מה זה?"

איך זה משמיים, נכון. מוישי נושם נשימה עמוקה.

"עגבנייה צומחת בגינה..." משוררת מערכת ההגברה באוטו ברעש מחריש אוזניים.

"אני באמצע שיחה חשובה, צביקה", רומז מוישי ברורות. חיוכו חם ופניו אדומות כמו העגבנייה מהשיר. צביקה מפזם את "עגבנייה צומחת בגינה" בהנאה גדולה, בשילוב תנועות ריקוד עליזות וקלילות. בשדה הראייה מוישי קולט את הזעזוע על פניו של שינלזון הנכבד.

"בטח־בטח". צביקה סוקר ברפרוף את האיש לבוש הפראק שמביט בו

בעיניים מצומצמות ומשדרות צינה, ונסוג צעד אחורה. "אז נרקוד בהזדמנות אחרת, אחי. מה?"

מוישי משיב שוב בחיוך, אחת מתשובותיו המרכזיות לשאלות רבות מאוד של אנשים. בדרך כלל זו תשובה שמניחה את דעתם של אנשים רבים. גם את דעתו של צביקה, שמעניק לו חיבוק גדול נוסף ומפטיר "אחי, תתחזק". בצעדי ריקוד הוא חוזר אל הרכב, לקול מצהלות הילדים שסביבו. "אתם מכירים טוב", אומר לו שינלזון במצח מכווץ מתמיהה. סדק ראשון באושרו מבקיע את פניו.

מוישי משיב את תשובתו הקבועה בחיוך מקסים וסמוק עד מאוד. "אלה, כל אחד בשבילם הוא אח שלי". האיש מצחקק, חוזר על ניסיונו להתבדח. "איך אתם מכירים טוב כל כך?"

"אממ..." מוישי נושא עיניו אל הצמחייה, פניו לוהטות. הוא אינו מישיר מבט אל האדם שסקר בעיניים ביקורתיות כל כך את צביקה. "הוא לא סתם אמר אח שלי. אני מתכוון", הוא מכחכח קצרות, מרגיש כל נים ונים בפניו, "צביקה הוא באמת... אח ביולוגי שלי".

"לא נשמע שאתה מתלהב", אומרת אימא שלו בטלפון בלי שום צליל של אכזבה.

אם הוא מזהה היטב, יש בקול שלה אפילו צליל של הקלה. "אני אמור להתלהב מאדם שיש לו בת טובה בשידוכים?" מגיב מוישי. "אני לא אמור להתחתן איתו. ושווער, לפי הסיפורים - " כאב לופת את חזהו. לחברים הקרובים שלו יש ניסיון של כמה שנים עם שווערים כאלו ואחרים; לחברים הרווקים שלו יש ניסיון בפגישות עם אבות של בחורות.

ולו - יש סיפורים.

מהחברים.

"שווער לא אמור להיות מישהו שמתלהבים ממנו", הוא מסיים, "לא?"

"אבל אם הוא האדם שחינך את הכלה שלך, צריך להביא בחשבון מיהו בדיוק ומהי משנתו החינוכית! בנות מצפות שהבעלים שלהן יהיו כמו אבא שלהן. מה בדיוק לא מצא חן בעיניך?" יהודית הלפרין דאוגה.

"הוא טיפוס חזק קצת, עושה רושם מכובד, אבל לא נורא". מוישי מארגן בדקדקנות את חולצותיו המגוהצות בארון שבחדרו, חדר ה'עלטערערס' בישיבה, שמח שברוך וייס אינו נמצא כרגע. "יכול להיות שהוא אדם טוב מאוד, אימא", הוא אומר ומודע לעובדה שהוא נשמע משכנע. "אני פשוט מתחבר יותר לאנשים פשוטים. זה הכול".

"בקיצור, הוא מרגיש את עצמו חשוב עד אין קץ", מסיקה יהודית.

בנה משתתק. לא רצה שזה מה שהיא תבין מדבריו. "הוא תלמיד חכם. דיברנו גם בלימוד והיה טוב, אני חושב", הוא אומר במאמץ. "לאה טוענת שהבת שלו מיוחדת, נכון?"

"מיוחדת, כן". יהודית אינה מתכחשת. "ואבא שלה מחפש לה מישהו נוצץ".

"ואני לא?" הוא מגחך. אולי לא היה בוחר באב הבחורה לשווער, אבל בהתחשב בעובדה שאינו צעיר, שכבר מעל שנתיים לא נפגש כלל ושאמא שלו הסכימה שייפגש עם הבת של שינלזון אחרי חקירות שתי וערב - מוטל עליו לבדוק אם הבת עשויה להתאים לו. ואולי סוף־סוף להקים את ביתו.

"הכי נוצץ שיש". אימא שלו גאה בו. מאז ומעולם. "ולכן הסיפור של צביקה הפריע להם בבירורים".

"למה? אם אח שלי הפך לברסלבער, אנחנו כבר לא מכובדים בשבילו?" הוא נושך את שפתיו. לא היה צריך להזכיר את השורש כב"ד.

"הנסיבות שהובילו אותו לברסלב", נאנחת אימו. "לא היה קל לי לשמוע את כל מסכת הבירורים שדנה ברמתו הרוחנית של צביקה בכל שלב", היא

משתפת אותו. תמיד היה מוישי הבן המיוחס ביותר בבית, ומכל אחיו היה לו הקשר החזק ביותר עם אימו. יודעי דבר טוענים שזאת הסיבה שהבחור לא נישא עד היום. "הוא לא שאל אותך כלום עליו?"

"הוא לא היה צריך לשאול", מגחך מוישי. נזכר בסצנה, והשיר על העגבניות הצומחות בגינה מתפזם במוחו אינסטינקטיבית. "פגשנו את צביקה באמצע הפגישה - במכנסיים הבהירות, בכיפת הפונפון ובפאות הארוכות - רוקד על גג מכונית 'נחמן' שמשוררת שירי ילדים ברעש עצום".

"לא באמת, מוישי!" היא המומה.

"וצביקה שלנו לא קלט שאני בפגישה עם אבא של בחורה". מוישי צוחק פתאום בטוב לב. "והוא קפץ מהטנדר הלבן שלו ועטף אותי בחיבוקי דוב. אפילו ניסה לסחוף אותי לריקוד שמחה מול קבוצת ילדים שצפתה בנו מהצד בהתלהבות..."

אימא שלו לא צוחקת בכלל.

"ואז שינלזון אמר שאצל הננחים כולם אחים. הרי צביקה אומר 'אחי' ו'אח שלי' כל רגע, את יודעת. הסברתי לו שהפעם זה לא היה ביטוי וסלנג; אני באמת אחיו הביולוגי של צביקה". הוא צוחק. מה שלפני חצי שעה היה נראה לו מביך כל כך, מצחיק אותו עכשיו עד עמקי נשמתו. בדיוק מול אדם נכבד כל כך צץ לו צביקה שלהם במופע ריקודים חופשי.

"ואיך הרב שינלזון שליט"א הגיב?" יהודית לא נושמת.

"גמגם נואשות, מסכן". מוישי חש תחושת שמחה לאיד לא יפה ומתעלם ממנה כדרכו כשם שמגרשים זבוב. "אולי עכשיו הוא כבר לא יסכים שבתו תינשא לבחור שאח שלו הפך לננח מרקד".

"הוא ידע את זה קודם".

"אבל בטח לא חשב שכך זה נראה".

"לא מכובד כל כך בשבילו, הסיפור של צביקה", חוזרת אימא שלו וקולה מתחזק. "ואם ככה מוישי, זה נשמע לי ממש לא קשור אלינו, כל

השינלזון האלה. אני לא חושבת שיש טעם להתקדם בשידוך הזה".

חיוכו נמחה.

"הרגע אתקשר ללאה להודיע שהשידוך לא מתאים לנו", חורצת יהודית ברורות. "כל הזמן הייתה לי הרגשה שזה ממש לא זה".

ליבו צונח.

כבר חשב שמשוהו בשידוכים שלו מתחיל לזוז, שיש אור כלשהו בקצה המנהרה המעייפת הזאת. אפילו נפגש עם איש שרצה בו היום. השקיע זמן בשיחה איתו, התרגש קודם, השתדל להיות בסדר ולמצוא חן בעיניו.

אבל לאימא שלו יש הרגשה שזה לא זה.

"את... בטוחה, אימא?" הוא שואל בעדינות, מוחה את זיעתו.

הסיפור של צביקה... הבדיקה שלהם הגיונית. אולי אינה נעימה, אבל בוודאי אינה סיבה מספקת להוריד הצעה טובה שכזו אחרי קבלת תשובה חיובית! אומרים על הבת שלהם שהיא בחורה יראת שמיים, עובדת השם, חכמה, טובת לב. לאה דודתו מכירה אותה אישית וטוענת שרחלי שינלזון היא בחורה רגישה ואיכותית מאוד שיכולה להקים איתו בית נפלא ושמח.

אבל אימא נחרצת מדי, כרגיל. הוא נושך את שפתיו.

הוא לא כועס עליה. לא כועס בכלל. אסור לכעוס, בטח לא על אימא. ובכל אופן, תחושת מועקה גדולה, מהסוג המוכה, מציפה אותו.

אף על פי שהוא לא כועס, כן? לא כועס בכלל.

והעובדה שהוא חוזר שוב, באובססיה, על המחשבה 'אני לא כועס עליה' גורמת לו חלחלה עמוקה מעצמו. כאילו יש הווה אמינא שהוא, בחור מרומם שכמותו, יכעס! על אימא שלו!

"מרב הסיכויים שהוא בעצמו לא ירצה אחרי שראה את צביקה במופע המפעים. כל הזמן הם ביררו כמה אנחנו רגילים, נורמליים וחשובים בקהילה", אומרת אימא שלו, בולעת כאב. "במקום לחכות ששינלזון יודיעו שהם לא רוצים, נקדים אותם. נעדכן אנחנו ושלו. מגיע לך משהו טוב יותר, מוישי".

"אולי כן נחכה קודם לתגובה של שינלזון?" הוא שואל בשארית ציפייה קלושה, יודע בבירור ששינלזון יגידו 'כן'. יודע שלמרות זאת, בטון הזה של אימא, השידוך אבוד.

"בשביל מה?" אימא שלו נחושה. "כל הסגנון שלהם נראה לי חיצוני מדי, נטפל מדי לייחוס ומוצא. תעזוב מוישי, יש לך מיליון הצעות אחרות".

נתן צורח את נשמתו כאילו מישהו מת.

אף אחד לא מת, בחדס הקל, והיא לא יודעת את סיבת היללות הנואשות של הקטן.

יודעת שאימא שלו בוכה גם היא.

והיא דווקא יודעת את סיבת הבכי של אם התינוק.

והם מייללים יחד במקהלת דואט של אימא ובן. כל אחד מהם יודע את סיבת בכיו האיש.

פייגי מנענעת את נתן בעגלתו. מתפללת שיהיה צדיק, שיהיה שמח, שיעבוד את השם בפנימיות, שיהיה מחובר לתורה. בבקשה האחרונה בכייה מתגבר.

טוב להזיל דמעות בתפילה. תפילה מלב שבור עושה פירות, ופייגי מצליחה לשמוח בכך בתוך מסך הדמעות. בטח כשהיא מה'נעלבים ואינם עולבים' עכשיו ותפילותיה מגיעות היישר לכיסא הכבוד.

נתן פולט את המוצץ, מתעקש לצרוח, והיא חסרת אונים מול היצור הקטן שרוצה משהו והיא אינה יודעת מהו.

והיא כן אימא טובה. מאוד.

והיא מייבבת שוב בעלבון צורב.

מה עוד היא יכולה לעשות בשביל נתן? מה אימהות טובות עושות? היא נתנה לו לאכול, וכשלא נרגע גם אחרי אקמול קילחה אותו כציווי שולי גיסתה, הדליקה וכיבתה מזגן ואוה, החליפה לו בגדים כדי לוודא ששום דבר לא מציק לו, ניסתה להרדים ולנדנד אותו בכל הצורות.

ונתן בוכה ובוכה ובוכה. מסכן קטן.

אולי הוא פשוט מרגיש שאימא שלו עצובה?

בדרך כלל נתן הוא תינוק רגוע מאוד ומאפשר לה שעות ארוכות של התבודדות מענגת עם אבא שבשמיים.

היום, במקום לדבר עם השם יתברך, דיברה עם שולי. 'תראי', אמרה לה גיסתה, שאומרת כל דבר שהיא חושבת, 'ברור שצביקה הוא לא דמות שאוכל להתייעץ איתה. אל תיעלבי, כן? פשוט סגנון אחר ורמה אחרת. זה הכול'. ואחר כך: 'למה נתן צורח? תמיד הוא צורח ככה? אולי את צריכה עזרה חיצונית, פייגי? משהי שתדריך אותך איך לטפל בתינוק?' ובסוף: 'את לא תביני את כל הפילוסופיה הזאת, אז חבל שאתחיל להסביר לך על מה בדיוק היה הדיון בסמינר. בקצרה, הדיון היה על בית של תורה, חיי אשת אברך וכל יתר המושגים שקשורים פחות אל צביקה ואלייך'.

הכול - בשיחה אחת.

"אבא שלך חכם", היא בוכה לנתן המייבב. "אולי לא חכם ומוכשר כמו שולי, אבל אף פעם לא מעליב וזה מה שחשוב. הוא יהודי צדיק ועובד את השם בכל הכוח, באמת ובאהבה, תדע לך. ואתה כמעט אף פעם לא צורח. אז מה אם צומחות לך שיניים עכשיו; לכל התינוקות צומחות שיניים". והיא בוכה בעצמה.

נתן לא ממש מתרגש.

"אני אימא טובה מאוד". קולה קטוע. נתן לא מקשיב, עסוק בצרותיו האישיות. "ומטפלת בך היטב ואתה שמח כל היום... ואני כן... מבינה בדיונים. הבית שלנו הוא בית מקדש קדוש ושמח, וזה בדיוק מה שנקרא בית של תורה והשראת השכינה. אני ואבא מתפללים המון לאבא שבשמיים שיהיה

לנו גם לימוד תורה בבית, ובסוף גם אבא יהיה תלמיד חכם. נכון אבא'לה?" היא מסיימת בפנייה לאלוקיה ומנגבת דמעות.

נתן מחזיר לה אהדה והכלה בדמעותיו התינוקיות וסוף־סוף נרדם, מאפשר לה שקט ויציאה למרפסת הקטנטנה הצמודה למטבח.

חצי שעה אחר כך היא אחרי שיחה מטהרת עם השם יתברך, ושמחה ורוגע מתיישבים על ליבה. השלווה הזאת, שיש רק לבוטחים בהשם, נוסכת בה כוחות להכין פנקייקים חמים לקראת שובו של בעלה הצדיק, שהלך לשמח אנשים ולהפיץ את תורת רבנו.

כשצביקה מגיע הוא מוצא תינוק ישן, אישה שמחה ורגועה וריח פנקייק חם ומפנק. ליבו מתרחב. ומתכווץ כשהוא נזכר באחיו הגדול שעדיין לא זכה לבית משלו.

"ערב טוב!" פייגי קמה לכבודו מהכיסא. אין שום זכר לסערה שחוותה. "מה נשמע? איך היה מסע השמחה הפעם?"

"מחזק ושמח". בדרך כלל עיניו של צביקה זורחות כשהוא חוזר ממסע השמחה, אבל הפעם מרצד בהן משהו נוסף שפייגי אינה יודעת להגדיר. "פגשתי את מוישי אחי אחרי ששתיתי קצת יין", הוא מספר מייד. "שתיתי ממש קצת", הוא מדגיש, "רק לקירוב לבבות והתעוררות של שמחה חיצונית שתשפיע על הפנימית".

היא מהנהנת בהקשבה, מגישה לשולחן שתי צלחות שבהן פנקייק שוקולדי רותח ומפיץ ריח נעים.

"עצוב לי מאוד לראות אותו לא שמח. רציתי להכניס אותו למעגל השמחה, אבל הפעם מרצד בהן משהו נוסף שפייגי אינה יודעת להגדיר. "פגשתי את מוישי אחי אחרי ששתיתי קצת יין", הוא מספר מייד. "שתיתי ממש קצת", הוא מדגיש, "רק לקירוב לבבות והתעוררות של שמחה חיצונית שתשפיע על הפנימית".

"אמן". אשתו עוצמת את עיניה בכוונה. "לברכות שלך יש כוח; אתה אף פעם לא מעליב אף אחד. זה דבר גדול מאוד־מאוד".

עיניו של בעלה מצטמצמות. "מישהי העליבה אותך?"

צביקה חכם, שולי - אומרת פייגי בליבה לגיסתה - תראי איך הוא מבין דבר מתוך דבר.

"כן", היא אומרת. העלבון עולה לעיניה, שקוף ורטוב. "זה היה כואב קצת, אבל בזכותה היו לי דבקות וקרבת השם גדולה". היא מחייכת אל הצלחות, מנגבת דמעה סוררת. "ופנקייק".

"אל תגידי לי מי אמרה לך", אומר צביקה בדאגה, "רק מה היא אמרה לך".

"לא חשוב, צביקה". היא מסיטה את עיניה. "וגם לא הכול נכון בכלל".

"וחלק כן?"

היא בולעת את רוקה, מהנהנת.

"והתפללת בזמן הזה? זה זמן נורא גדול".

"ברור שהתפללתי".

"על מוישי?"

"לא". היא נושכת שפה. "עליך ועליי ועל נתן".

"מצוין", הוא אומר לה ומהנהן בעידוד, "חשוב מאוד. אבל אני חושב שאנחנו צריכים להתפלל יותר לזיווג הגון משורש נשמתו של מוישי אחי. אולי אסע לאומן אפילו לפני ראש השנה בשבילו".

היא אינה מזכירה לו שאין להם כסף לטיסה, שאין לה עבודה ושכאורגניסט פרטי הוא אינו מרוויח הרבה. "איפה פגשת אותו?" היא טועמת מהפנקייק. "טעים מאוד, תודה להשם יתברך. תעשה ברכה, צביקה".

"בגינה שליד הישיבה שלו". צביקה מגלגל את כפית המתכת על השולחן הלוך ושוב. "הוא היה באמצע שיחה עם אדם מבוגר, איש שגם הוא צריך קצת שמחה, רציני מדי".

"אולי האיש הזה הוא אבא של בחורה?" מעלה פייגי השערה, לוקחת לעצמה פנקייק נוסף.

"וואו". צביקה טופח על מצחו. "אולי הוא אבא של בחורה! נכון! איזה טיפש אני!"

"לא נכון", מתנגדת פייגי לעדות המפורשת של צביקה על הדברים של שולי אחותו, "אתה לא טיפש".

הוא שותק.

"לא משמח אותך לחשוב שאולי מוישי יתארס בקרוב?" היא עוברת נושא.

"הוא כנראה לא". זקנו הבהיר של צביקה שוקע. "ולכן הוא התבייש כל כך! אוי ואבוי! ואני כולה רציתי לשמח אותו!"

"הוא ראה אותך עם האבא ההוא בזמן שהיית על רכב השמחה?" מבינה פייגי את הסיטואציה. "וניסית לרקוד איתו כשהוא היה באמצע שיחה איתו?" היא קצת נבהלת.

"והוא התבייש ממני", חוזר צביקה, מושפל, "ובטח האבא לא רצה אותו בגללי. מה נעשה, פייגי?"

אחחח.

מוישי אווז את מצחו בכאב.

ברגע של היסח הדעת הוא נתקע במדף המרגיז שווייס תקע בחדר שבועיים לפני שהתארס.

ברוך וייס אלוף בתקיעת מדפים באופן פיראטי לחלוטין. הוא תוקע אותם במיקומים משונים, כמו ליד דלת האמבטיה ובדיוק מול המצח שלו, הגבוה בכמה סנטימטרים יותר ממצחו של וייס, החתן הטרי.

אבל הכאב במצח והטפטוף האדום הזעיר שבעקבותיו מטרידים אותו

פחות ממה שקורה למשקפיו. הוא בוחן את הנזקים בעייפות: שבר קטן בעדשה וידית עקומה.

אילו הייתה לו פגישה, הוא היה נלחץ עכשיו איך יצליח לסדר את העניין לפני האירוע הנדיר.

שלא יקרה. שלא יקרה.

ידית עקומה ושבר קטנטן במשקף אינם אסון. בכלל לא.

אבל משום מה, באורח משונה, חוץ מהטפטוף האדום יש פתאום גם נזילה שקופה ממרכז הפנים, שנעצרת מייד בגבריות קשוחה של בחור בן עשרים ושש.

מה אתה עושה עסק? - יגיד או יחשוב וייס, שצעיר ממנו בשלוש שנים - מה בדיוק עברת, תספר לי? היית רגע לפני אירוסין והשידוך בוטל? חכית שבוע לתשובה חיובית מפגישה שישית ובסוף אמרו לך 'לא' בצירוף הסבר מעליב במיוחד? זרקו אותך מכל המדרגות אחרי שהיית בטוח שאתה הבחור המושלם ביותר עלי אדמות?

ואז הוא ישמע את הסיפור העלוב שלו ויגיד: אה. וואו. לא קל. ויהנהן באהדה. ייזכר בכל הפעמים הרבות שבהן עמד במצבים מורכבים יותר. רגע הלפרין - הוא ירצה להבין עד הסוף, כרגיל - אתה רוצה להגיד שאפילו פגישה לא הייתה? אפילו לא אחת? ואז הוא יחייך בטוב לב של מישהו שידע דבר או שניים בעולם השידוכים, דברים שהלפרין המפונק לא יודע.

הלפרין המפונק מצמיד טישו למצחו המדמם, ורגע לפני שווייס האמיתי נכנס לחדר, הוא מטשטש עקבות של הטפטוף הבלתי צפוי מעיניו.

"מה קרה?" עיניו של ברוך וייס זורחות מאז אירוסיו בפרוז'קטורים רבי-עוצמה.

"שריטה, לא משהו רציני", בוחר מוישי לענות על החלק הזה, וגם באותו החלק - לא להסביר את הגורם לפציעה הכואבת. היא כואבת מאוד ומתווספת לכאב הגרון שחש אתמול בערב. הוא כנראה ילד מפונק שאינו מסוגל להכיל כאבים קטנטנים. "יש תאריך לחתונה?" הוא מתאמץ לשאול.

"כנראה אחרי החגים", אומר וייס. "לא נוח למשפחה שלה בבין הזמנים ובאלול אני לא רוצה, אז זאת האפשרות שנותרה".

"וואו, המתנה ארוכה", הוא אומר ובכוח אינו חושב על המתנה ארוכה מסוג אחר.

מנגינה שקטה מתחילה להתפשט בחדר כרקע לשיחתם הסתמית. "הפלאפון שלך", אומר וייס ומנתק את הנייד של מוישי מהמטען במחווה ידידותית.

"כן סימי?" עונה מוישי בתשיות לאחותו, מחזיק את הפלאפון ביד שמאל וביד השנייה מצמיד את הטישון, שכבר ספוג בדם, אל השריטה שבצד ימין.

וייס פונה לעיתון המצפה לו משעות הבוקר ושוקע בתוכו. "אני מתנחה בשבילך", מעדכנת אחותו בת העשרים ואחת בקול מתוח. "מה קורה? מתי הפגישה? איפה?"

שום רווק בגילו לא עושה עסק מפגישה ראשונה שמתבטלת בטרם היה ברור שתתקיים. וגם הוא, ובכן, גם לו אין סיבה לעשות עסק. שום סיבה בעולם.

"אין", הוא אומר בפשטות ובקצרה, בלי לעשות עסק. הדם לא נעצר והוא מחליף טישון.

סימי שותקת רגע ארוך. "אין? כלומר... אתה... רוצה להגיד לי שפתאום הוא לא רצה אותך?"
"לא".

"הוא לא נורמלי", מגיבה אחותו מייד, לא מפרשת נכונה את תשובתו. "הוא כן". מוישי פוזל אל העיתון של וייס.

"לא, הוא לא נורמלי. הוא לא ימצא לעולם בחור כמוך! לא נורמלי בעיניי לרדוף אחר כך כאילו היית הרוגוטשובה, ואחר כך להגיד 'לא'! אתה

מסכים איתו שאתה לא שווה אפילו פגישה עם הבת שלו? לא זכרתי שאתה נחיתי כל כך, מוישי". סימי נסערת, וכשזה קורה היא מזכירה לו קצת את שולי, אחותם הצעירה, ואת פטפוטיה הארוכים.

"אני מתכוון" - הוא משתעל קצרות - "שהוא לכאורה כן הסכים". ואם ישאלו אותו - השתוקק, לא רק הסכים.

אבל איש אינו שואל.

"יש מישהו לידך?" מבינה סימי מייד את פשר השיעול.

"כן", הוא משיב בקצרה. העיתון של וייס כפול ומביא אותו למסקנה המצערת שהשבר במשקף ייאלץ להיות מתוקן בקרוב, גם אם אין לו פגישה שתשמש דד-ליין לעניין.

"יש מחרתיים חתונה מהצד של הלפרין", אומרת סימי בקול איטי, מעכל, "ואז נדבר בצורה הגיונית יותר. אבל בבקשה, תענה לי בכן ולא. לא יכולה לשאת את המתח. שינלזון כן הסכים?"

"כן". הוא ממצמץ.

"ואימא לא?"

"כן".

"מה כן? כן הסכימה או לא הסכימה?"

"לא". הוא נושם עמוקות. לא כועס כמובן.

"וואו", אומרת סימי, לא מופתעת אבל מלאת אכזבה. "וואו מוישי".

"אהה".

מתברר שחוץ מסימי, יש אנשים נוספים שמעט בינה קיימת בקודקודם. ואף על פי שווייס לא יודע להתקין מדפים, הוא כן יודע לנתח שיעולים, המהומים ותשובות קצרות מדי, והוא עוזב את העיתון ויוצא מהחדר ברגישות יפה.

ואף על פי שזו סימי, האחות הטובה בעולם, הוא מעדיף להתעלם

מהעובדה שווייס פינה את החדר במחווה ידידותית ולהתנהל כאילו עדיין יש איומי האזנה על שיחתם.

"זה עצוב מאוד", אומרת סימי בפשטות.

"לא נורא", הוא אומה, חושק שפתיים.

"זה כן נורא. אל תתווכח איתי".

"טוב".

"ואיך הייתה הפגישה עם האבא?"

"בסדר", הוא אומר ברפיון, מזהה את הדלת נפתחת. לא מתאים לווייס לתת לו רק עשרים שניות של פרטיות.

"אני... צריך לסיים", הוא לוחש.

"בשורות טובות, מוישי".

צליל הנכאים במילותיה של סימי מנחם אותו, נותן לו כוח לשדר חוזק ועוצמה. "גם אצלך", הוא אומר בקול גברי, חזק ובטוח בעצמו, מהנהן לווייס בד בבד. "הגיע הזמן, סימי".

"מה פתאום", אומרת סימי וההיסוס שבמילותיה, הנחרצות לכאורה, גורם לו להרגיש בחריפות את הגרון הדואב ולסיים את השיחה עם האחות שפתאום כן מתלבטת אם להמשיך לחכות לאחיה או לקבל את הצעתו ולשמוע בעצמה שידוכים.

"הדם עדיין לא נעצר", מציין וייס בקול מלא דאגה.

מוישי שונא את הדאגה הסבתאית. "אני רגיל לזה", הוא אומר עניינית. "לשריטות שלי אורך זמן להגלית". חושב בעגמימות על משמעויות נוספות למשפט שאמר.

"ואני מבין שכרגע זאת לא הצרה הגדולה ביותר שלך", מנסה ידידו בזהירות.

"אהה". מוישי מסתפק בהמהום.

"ננח מעניין אחד" - נימת קולו של וייס מתנצלת - "מחכה לך בפתח הישיבה. לא ענית לו בנייד, והוא ביקש ממני למסור שהוא מחכה לך. הוא ממתין ליד טנדר גדול ולבן שעליו תמונה של הרב אודסה. יש לו פאות ארוכות ומבט קצת מזוגג".

"מזוגג?"

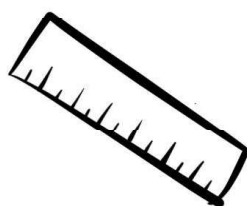
"לא יודע, לא נראה לגמרי מאוזן".

"אולי הוא שתה קצת". מוישי נושך את שפתו העליונה.

"והוא גם זיכה אותי, ובקרוב את מתקן הגניזה בישיבה, בקונטרס ליקוטי תפילות". וייס מניח את הקונטרס הקטן והצבעוני על השולחן. "וציין שיש בפנים גם תיקון הכללי. איך אתה מכיר את הבן־אדם?"

"הוא אח שלי", מביך אותו מוישי ומוסיף בטיפשות: "אח ביולוגי".

פרק שני

באמת ובאמונה

אחיו הביולוגי עומד בפתח הישיבה, ליד גזע עץ כרות, ואינו מישיר אליו מבט.

כאילו יש בו מלאי חשק עכשיו לטפל בצביקה: לתמוך, לחייך, לעודד, לגרום לו להישיר מבט.

"צביקה, טוב לראות אותך. מה נשמע?" הוא מגייס את מרב כוחותיו.

"למה אתה שם טישו ליד העין?"

"שריטה קטנה". מוישי מחייך אל אחיו הצעיר. "תכף תעבור".

"הרבה זמן ארך לי לקלוט מה היה", פותח צביקה בהססנות אופיינית, מגרד את הגזע הכרות בתנועה חסרת ביטחון. "אף פעם לא הייתי מהיר קליטה כמוך". הוא שואף אוויר וממשיך לנעוץ מבט בנעלי הספורט האפורות שלו. "תענה לי באמת ובאמונה אחי, כן? הרסתי לך איזה שידוך, נכון? זה היה אבא של בחורה, נכון?"

"כן, לא נכון, נכון", מחייך מוישי ומפרט למענו: "כן, אני עונה לך באמת ובאמונה. לא נכון, לא הרסת לי שום שידוך. נכון, זה היה אבא של בחורה".

"אז תענה בלי אמונה", מבריק אחיו הצעיר במפתיע. "כי עם אמונה אתה צודק: אף אחד לא הורס לאף אחד שום שידוך".

עם אמונה אף אחד לא הורס לאף אחד שום שידוך.

טוב שצביקה בא להזכיר לו את הדבר הפשוט הזה.

"וגם בדרך הטבע לא", אומר מוישי במאמץ. "השידוך הזה ירד מהפרק, אבל ממש לא בגללך. תהיה רגוע לגמרי, צביקה. באמת".

"הוא לא הסביר למה הוא לא רוצה אותך, נכון?" יש עליבות גדולה בצורה שבה צביקה משפיל את עיניו, וקשה למוישי לשאת את העליבות הזאת. "ואין שום סיבה שהוא לא ירצה אותך אחי. רק הטיפשות שלי להתערב לך, ועוד להציע לך לרקוד כשאתה בפגישת שידוך חשובה, בטח גרמה לו להגיד 'לא'".

"דווקא יש אי אלו סיבות לא לרצות אותי. יש סיבות נוספות לעובדה ששידוכים יורדים בשלב מוקדם כל כך", אומר מוישי בעייפות ונשען על הגזע הכרות. "ולא אתה הסיבה, צביקה. כבר אמרתי לך".

"אתה מבטיח לי?"

"להבטיח שאני לא משקר?" הוא יגע. "קצת מעליב שאתה חושד בי בשקר".

"חס וחלילה, אחי". צביקה נבהל. "לא חושד בך שאתה משקר! בחיים

לא! רק רוצה להיות בטוח שלא הרסתי לך שום דבר. אני רוצה מאוד שתתארכ ותהיה מאושר. תכננתי לנסוע לאומן עוד לפני ראש השנה ולהתפלל בשבילך בקבר של רבי נחמן".

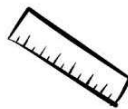
"תודה". חיוכו של מוישי מעוות מעט. "אתה אח טוב".

"ולא אשם בכלום?"

"ולא אשם בכלום".

"גם בלי קשר לאמונה?"

"גם בלי קשר לאמונה". הוא טופח על שכם אחיו הצעיר בידידות. "הכול בסדר, צביקה".

לאה נועצת מבט המום בבועות השמן המקפצות במחבת עקב קציצות הטונה המיטגנות בה.

מה יהודית חושבת לעצמה? ממתי צד הבחור מוריד שידוך כשמדובר בפגישה עם האב? בפגישות של הורים עם משודכים פוטנציאליים השיקול אם להוריד את ההצעה הוא השיקול של הצד הבודק, קרי אב הבחורה או אם הבחור.

ופה - מוישי הלפרין המהולל מודיע שהוא פוסל את ההצעה אחרי פגישתו עם אבא של רחלי שינלזון! מי שמע דברים כאלו! יש לבחור הזה, מתחת לעדינות הטבעית, גם תעוזה לא קטנה. ייתכן שאלו תחושות עליונות וגאוה המסתתרות תחת מעטה השלמות.

מה בדיוק הוא חושב לעצמו? איזו בחורה בעולם הזה תענה על כל דרישותיו הקפדניות? הוא רוצה להתחתן בכלל?

"היה בו משהו חריג, באבא שלה?" היא הופכת את הקציצות השחומות. שחומות בגלל מוישי הלפרין, אחיינה התקוע. עד שסוף־סוף הצליחה לשכנע

את יהודית להפגיש אותו עם זאב שינלזון, אביה של רחלי, מפח נפש שכזה!
 "לא־לא, חס וחלילה". יהודית אינה רוצה להשחיר את פני המשפחה
 הטובה של הבחורה. "אבל הסגנון של שינלזון ממש לא מתאים למוישי.
 ממש לא".

"ואת בטוחה שאין טעם לבדוק אולי הבת כן מתאימה לוי?" לאה
 מרסנת את תגובותיה במאמץ איתנים. "אני מכירה את רחלי אישית, יהודית.
 אם היא לא הייתה מושלמת כמותו, לא הייתי מציעה לך אותה".

"חבל להוציא בחור טוב כל כך מהלימוד בשביל פגישה שממילא לא
 יצא ממנה דבר", מחווה יהודית את דעתה. "אם האב הזה חינך אותה, זה
 פשוט לא ילך. זה לא הקו של מוישי. חבל על הזמן, לאה".

"זהו, שחבל על הזמן". היא אינה מסוגלת לשתוק עוד. לאחות מותר
 לומר דברים שלשדכנית אסור. "מוישי כבר בן עשרים ושש, ובעוד חודש
 בן עשרים שבע! בדקתי באגרון! הוא בחור מעולה ששמו הולך לפניו.
 צריך להזיז דברים, יהודית. איך אמרת? 'חבל על הזמן'. בדיוק כך! חבל על
 הזמן! זו הצעה מצוינת ובחורה שאני מכירה אישית. יש לה רמה גבוהה
 ואיכות שקורנת החוצה, עוד בלי לדבר על המשפחה הטובה והדירה שהם
 נותנים בירושלים. הכול בגלל העובדה שהרב שינלזון לא מתאים בדיוק־
 בדיוק לאופי הספציפי שלו? זהו? תני לי את המספר האישי של מוישי".
 היא נסערת.

"מוישי לומד ברצינות. אין לו זמן מיותר לשוחח על דברים שלא יצא
 מהם דבר", מבהירה אחותה ברורות.

"אבל למה ברור לך כל כך שלא יצא דבר? תחשבי עוד פעם, יהודית!
 לא נראה לי שביטול תורה להוציא בחור בגיל הזה לפגישה עם בחורה
 איכותית כל כך. באמת!" היא נושפת.

"הבאנו בחשבון את כל השיקולים לפני שהחלטנו". קולה של אחותה
 הגדולה מתקשח ממילה למילה. "ויש למוישי מיליון הצעות, לאה. בכל יום
 אני מקבלת הצעה של בחורה מצוינת אחרת. אין סיבה שנלך דווקא על

רחלי שינלזון, עם כל הכבוד להיכרות שלך איתה."

"ולמרות מיליון ההצעות, הבחור הזהב הזה תקוע שנים ארוכות", נושפת דודתו של מוישי הלפרין. "תגידי יהודית, זה מוישי שלא רוצה להמשיך בשידוך, או את שלא רוצה?" היא מספיגה את הקציצות בנייר מגבת ואינה מתחרטת על השאלה הספונטנית. שתהיה לאחות השאננה שלה קצת מודעות.

"כולנו - אהרן, אני ומוישי - חושבים שהשידוך לא מתאים לו". קולה של יהודית נוקשה מעט. "ואגב, בפגישה ביניהם הם ראו את צביקה רוקד על משאית 'נחמן'".

"כן, אימא של רחלי סיפרה לי", מודה לאה. קולה מתרכך. היא יודעת כמה 'נחת' הספיק צביקה להנחיל לאימו, אחותה הגדולה. "ולמרות זאת, הם רוצים את מוישי ומוכנים להתקדם לפגישה מחוץ. הם לא חיצוניים כל כך, הנה לך ההוכחה. הם מוכנים להתקדם למרות מה שראו".

"כל הכבוד להם". יהודית בולעת את רוקה בעלבון למשמע המילים 'למרות מה שראו'. "אולי הם מוכנים, כיוון שהשם הטוב של מוישי והכבוד שהוא יביא למשפחת שינלזון הכבודה יאפילו על הרינונים על אח שלו".

"אולי תנסה להיפגש עם הבחורה?" מנסה לאה מכיוון אחר. היא לא אוהבת את הנימה של אחותה. "הרי אחיין שלך מתחתן מחרתיים עם בחורה מהצוות שלנו. אני אהיה שם וגם רחלי שינלזון. רק תראי אותה, תראי במי מדובר".

אולי בחתונה היא תראה את רחלי לאחת הבנות של יהודית. אולי אם אתי, פנינה, סימי והטוב ביותר - שולי, תתלהבנה מהנערה - תואיל יהודית להסכים?

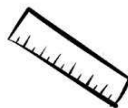
"לאה, יש לי עוד מיליון בחורות על הפרק. ברוך השם, אנחנו לא רודפים אחרי הצעות. הן רודפות אחרינו".

לאה בוחרת לא להגיב.

אין טעם להזכיר שוב את האמת: חבריו של מוישי גוזזים בשמחה את

הפאות של בכורם ויושבים בכולל כבר חמש שנים. מוישי לעומתם, על אף כל ההצעות הרודפות אחריו, נותר בישיבה ללמוד עם בחורים שצעירים ממנו בכמה שנים טובות.

במשפטים מסוימים יש ליהודית לקות שמיעה מובנית.

שולי נכנסת לחדר המנהלת, אוחזת בשתי ידיים יציבות שתי כוסות קפה רותח.

"כל הכבוד, שולה", מודה לה אתי מאחורי השולחן הגדול. "כפית אחת סוכה, כן?"

"בשמאלית", מעדכנת שולי. "בימנית יש שלוש כפיות."

"שלוש!" המנהלת אסתר ויסנשטרן נוטלת את הכוס מידה השמאלית של אחותה הצעירה. "זה המון, שולי. וגם אם נתעלם מעניין הבריאות, אסתטית - זה פשוט משמין ואת תכף בשידוכים."

"תכף..." מצקצקת שולי. "יש לי גיבנת יפה מאוד של אח זקן ואחות שמסרבת לעוקפו. ובנוגע להשמנה, יש לי גיסה שבצילה אני רזה כמו גפרור." היא סוגרת את דלת חדר המנהלת בתחושת עליונות שנעימה לה מאוד. "אז מה אומרים עליי בצוות שלך, אתי?"

"מה אומרים לי, את מתכוונת". חמיצות בפניה של המנהלת, היושבת מעבר לשולחן על כיסא מנהלים שחור וגבוה. "שאת מאמנת מושלמת ואין דברים כאלה. אבל את יודעת, ככה מדברים עם מנהלת על אחותה הצעירה."

"ומאחורי הגב?"

"מאחורי הגב מדברים מאחורי הגב", מעדכנת אותה אתי אגב הכנסת פרטי ילדות גן לקלסר הרישום לשנה הבאה. שולחן העץ הענק של המנהלת מלא ניירת מכל הסוגים. "אבל התוצאות שלך מדברות בעד עצמן, ושני

בתי הספר הנוספים שקראו לך לאמן מקהלה אצלם מעידים שאת בהחלט גדולה. לדעתי האישית, יש לך עתיד מזהיר בתחום, אבל תיזהרי לא לפגוע בילדות כי מנהלות לא אוהבות את זה. צביקה היה אצלכם בשבת?"

"כמעט כל שבת", אומרת שולי, לוגמת מעדנות משלוש כפיות הסוכר המעורבות במים חמים, חלב ומעט מאוד קפה. "ופייגי מדברת עלייך בעיניים נוצצות: מה אתי אומרת, מה אתי עושה, איזו מנהלת חשובה היא, כמה היא חכמה, הילדים שלה מתוקים וחכמים, שמואל שלה הוא גדול הדור, חיים דומה לה בדיוק וגם הוא שנון ומבריק, ואיזה כיף לשולי שעובדת איתה עכשיו".

"מרשים". אתי מערבבת את הקפה בכפית.

"וקצת דורש זהירות ומודעות", מחווה שולי את דעתה המקצועית במלל רב. "תהיי מעודכנת שהיא רוצה לצאת איתך להליכות ערב. בטעות ממש פלטתי לה שיצאתי איתך לסיבוב, והיא אמרה שבטח זה חד-פעמי כי אמרת לה שאין לך זמן לצאת להליכות, והיא האמינה לך בתמימות מופלגת".

"מה שנכון", אומרת אתי ואינה מחבבת את הרכלת. כששולי מתחילה לנאום קשה לעצור אותה. "אין לי זמן לצעדות ערב. הלוואי שהיה".

"בטח לא להליכות עם אשתו של צביקה שלנו". שולי שותה עוד קצת מהקפה הבהיר רגע לפני שתיאלץ לסיים את הביקור ולנחות לעבודה מאמצת מול הילדות, שאמורות לדעת היום היטב את כל תנועות השיר הפותח. "והיא ביקשה מסימי את המתכון שלך לפיציות כי זה המתכון של אתי המוצלחת אז בטח זה מוצלח נורא. וסימי הצדקת לא אמרה לה שפיציות מכילות קלוריות בכמות די רבה, אבל אני... אימא'לה!!!"

תכולת כוס הקפה של אתי נשפכת בשלמותה על הטפסים שעל השולחן בטרם היא מצליחה לקלוט מי נגד מי.

"מקק! ענק! מעופף!" צורחת שולי בהיסטריה. היא קמה בבהילות, הכיסא שלה נוחת על הרצפה והיצור המעופף חש מאוים ומתנהג בהתאם.

הוא מעופף בחדווה מקיר לקיר וגורם למאמנת המקהלה לאבד עשתונות.

אתי מתעלמת ממנו. מרימה את הכוס, שכעת כבר ריקה. שולפת ניירות טישו בזה אחר זה ומנסה איכשהו להשתלט על הבעיה העיקרית: בריכת הענק המתפשטת על שולחנה המשרדי המלא ניירות.

"אפשר לעזור?" בעקבות הצרחה המזכירה נכנסת לחדר המנהלת בלי לדפוק, ושולי בורחת החוצה בפחד כאסיר מכלאו.

"טופסי הרישום, קודם כול!" מורה אתי למזכירתה. "תנסי להציל מה שאפשר".

היא בוהה בייאוש בדפים הטובעים בנוזל החום, נוטלת חלק מהם בעצמה ומספיגה אותם בניירות טישו. התיקן החצוף מעופף מעליהן ואתי נרתעת בבהלה. "קיי שלוש מאות, יש במשרד?" היא שואלת את המזכירה באיפוק.

"קודם כול, לנטרל את המפגע", מורה מאמנת המקהלה מבחוץ בקול רועד. "צו שמונה".

"נשתלט על הכול בעזרת השם", אומרת המזכירה בטון רגוע ומחויך. "מול מכונת הצילום, בארון העליון, אמור להיות ספריי נגד תיקנים. תביאי אותו לחדר המנהלת בבקשה".

"לא מסוגלת להיכנס", אומרת שולי בעווית גועל. היא מגישה את התכשיר למזכירה בעוד גופה מחוץ לחדר המנהלת. "הוא ענק וזוועתי והניסיון הוכיח שהוא מחבב יצורים כמוני. לא מתאים לי עכשיו קרב מגע".

"מאמנת חמודה, אחותך", מגחכת המזכירה וממטירה על היצור ריסוס ארוך.

"לא הרבה כל כך! הוא ימות גם בפחות מזה", גוערת בה אתי. בכל מרצה היא מנסה להציל את טופסי הרישום ואת שאר הניירת, שהפכה לעיסת מסמכים בארומת קפה. שתהיה בריאה, שולי.

המזכירה פותחת את החלון ומאווררת את החדר בשתיקה, מורגלת בהערותיה של המנהלת שלה.

"הוא גוסס", היא מעדכנת את השיער הגלי המציץ אל החדר.

"על גבו", מתחלחלת שולי, "ומסריח פה. לא מתחשק לי למות בחניקה. זה יהיה מסובך גם מבחינת המסיבה. תצטרכו מאמנת אחרת חלילה". היא משתעלת.

המזכירה מחייכת בנימוס ויוצאת מהחדר, בידה כמה דפים ספוגים בטיש.

"תודה", קוראת אתי אחריה, משתעלת גם היא.

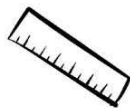
"מתי מפנים את הגווייה?" שולי מסיטה את מבטה מהיצור המפרכס.

"את צריכה לגדול, שולמית הלפרין", גוערת אתי באחותה הצעירה, "ולא לאבד שליטה מול יצור קטן ולא מזיק. את לא תינוקת ואת מאמנת מסיבת ענק ב'נתיב יעקב'! לצרוח ככה ולאבד שליטה כמו ילדה בת שש - זו לא התנהגות בוגרת בלשון המעטה. תראי מה גרם תסמין גיל ההתבגרות הזה". היא מתוסכלת, מניחה על אדן החלון שלושה דפים מוכתמים ועומדת לידו להשתחרר מעט מהריח החרוף.

"כולנו גדלים בחיים". שולי אינה מתנצלת, כרגיל. "פייגי למשל קטנה ממני בכמעט שנתיים, והיא כבר אם לתינוק. הייתי באמצע להסביר לך שהיא מחבבת אותך וחפצה מאוד בקרבת המנהלת הדגולה. נראה לי שזה תסמין משמעותי של גיל ההתבגרות יותר מבריחה מפני מקקים. מה את אומרת, אשת החינוך?"

"שתלכי כבר לאמן את החי"תיות למסיבה". אשת החינוך נושמת רק דרך הפה. "ותודה על הקפה. על כל הדפים הספוגים הוא עושה רושם טעים מאוד".

"חן-חן", נפגעת שולי. "ותפני את הגופה".

"אני חושב שכן", אומר מוישי הלפרין למוכרת אחרי מחשבה.
העדשה במשקף שבורה, ישנה וקצת שרוטה. צריך להחליף אותה,
ועדיף - את שתי העדשות. סיפור יקה.

ואם כבר עושים זאת, לא יזיק לבדוק אם עלה לו המספר במהלך
השנתיים האחרונות.

ועל כן הוא עומד בתור הקצר וממתין. שולף גמרא מכיס החליפה,
נשען על ארון גבוה המכיל בקבוקוני תמיסות לעדשות מגע ונעלם אל תוך
הסוגיות עד שייקרא לבדיקה.

"אבל הילד לא רואה ברור!" הוא שומע קול מאחוריו ולא בטוח שהקול
אינו מוכר לו. "אתם נחשבים לאופטיקה מצוינת. חבל שאתם לא מודים
בטעויות רציניות שכאלו. כדאי לכם לשמור על השם הטוב שלכם. באמת!"

"אולי ייקח לו זמן להתרגל למספר החדש", מנסה המוכרת לרכך את
הקול הרגוז. "בדקנו את העיניים של הילד שלך וראינו שהמספר מתאים
בדיוק לבדיקה".

"אז תבדקו שוב!" אומר האיש בתקיפות. "לא ייתכן שהילד הולך
ללימודים ואינו רואה דבר מהלוח. הוא מתלונן על כאב ראש והראייה שלו
מטושטשת כבר שלושה ימים. זה לא הגיוני!"

האישה נכנעת במהירות רבה בעקבות הטון החד־משמעי. "יצחק", היא
קוראת לאופטיקאי. הוא עסוק בבדיקת ראייתה של נערת סמינה, שלאחריה
התור של משה הלפרין. "בדיקה חוזרת, אפשר להשחיל לך? הילד לא רואה
היטב אחרי שרכש כאן משקפיים בשבוע שעבר".

"הוא נבדק?"

"כן".

"שיחכה בתור".

"בתור? כמה זמן ההמתנה?" שואל האיש בטון ממנהר ונפנה אל הבחור העומד בתור ומנצל את הזמן לעיון בגמרא: "סליחה, אפשר להיות לפנ..."
מבטיהם נפגשים.

מוישי מביט באיש, וסומק נורא עולה על פניו כשהוא משגר אליו חיך קטנטן, ומייד מסיט את עיניו במבוכה.

"שלום", אומר לו זאב שינלזון והתקיפות שבה דיבר קודם נעלמת מקולו. כמיהה באה תחתיה. כמיהה ממש. "אתה מחכה כאן בתור?"

לא, רוצה מוישי לענות. אני בסטאז' של לימודי אופטיקה ובאתי להתלמד פה.

"כן", הוא אומר תחת זאת בשקט. מבטו נודד במבוכה אל הילד של הרב שינלזון, ובבליעת הרוק הוא מרגיש שוב את גרונו הכואב. בטח הוא מפתח שפעת או דלקת. החברותא של הערב כנראה הדביק אותו בשפעת או בקורונה, שהסתובבה בישיבה בסוף הקיץ.

"בהצלחה", אומר שינלזון וסוקר אותו באהדה רבה מאוד. "שנזכה לראות רק טוב, אה?"

הוא מחייך שוב, חש את הסומק בלחיו.

המוכרת מרימה גבה מול השינוי הפתאומי בטונים, והשקט בחנות גורם למוישי לבדוק בקוצר נשימה אם דלת החנות פתוחה.

היא פתוחה, אבל מביך מדי לעזוב את התור בעיצומו כשעמדת לפני רגע בתנוחת המתנה.

"הבן שלי קנה פה משקפיים". שינלזון אינו יודע כנראה מבוכה מהי ומציג לפניו בגאווה את בנו, ילדון צנום בן שמונה שמביט בו מעבר למשקפיים עגולים בעלי מסגרת פלסטיק חומה. "ולמרבה הצעה, הוא ממש לא רואה בהם כמו שצריך".

מוישי מחייך אל שינלזון הקטן והממושקף ומאמין שאינו נראה בדיוק

כמו מישהו שמתעניין בכל ליבו בילדון החמוד ובמצב הראייה שלו.

וכיוון שאין להם דבר נוסף לומר זה לזה, מוישי פותח שוב את הגמרא ומנסה להתרכז ככל האפשר במילים המנחמות.

"אבל עד שיגיע הזמן, הם יסגרו לנו ת'חנות", אומר הילד מאחוריו במצוקה.

"אל תדאג", אומר זאב שינלזון לבנו בטון מרגיע ויציב, "הם לא יסגרו לפני תשע. בדקתי. אני לא שוכח שהבטחנו לך חמש אבנים. נקנה אותן היום, אל תדאג".

אז שינלזון אולי לקוח תקיף ואיש מכובד, אבל הוא אבא טוב ודואג לילדיו.

ואילו היה סיכוי שיהיה חמיו ביום מן הימים, המידע הזה היה חשוב.

אבל כיוון שהסיכוי היחיד כרגע הוא לעמוד במחיצת האיש רק בתור לבדיקת ראייה, שום דבר אינו רלוונטי ואין צורך לחשוב עוד על האיש העומד מאחוריו ועיניו מפלחות את גבו.

חדר הבדיקה פתוח מולו והוא מעיין בגמרא בחוסר ריכוז, יודע שכאשר תצא הנערה הנבדקת כרגע ייכנס הוא לבדיקה. הוא יושב מול המכשיר, יסיר את משקפיו, ירכיב משקפיים עגולים בעלי מסגרת שחורה ויקריא מהקיר: 'שבע, תשע, שלוש, שש, שמונה'.

וכל זאת - מול הרב זאב שינלזון, שככל הנראה אינו מודע לעובדה המדעית הקובעת שאדם חש במבטים גם אם הם מופנים לגבו.

הוא נושם נשימה עמוקה. "אני לא ממחר מאוד", הוא אומר במאמץ. "אם תרצו, תוכלו להיות לפני".

"כן?" שינלזון שמח ומישיר אליו מבט מעריך ומלא ערגה.

ליבו של מוישי מתכווץ מהמבט החם.

"תודה-תודה. ראית איזה צדיק, מנחם? הוא מוותר לנו על התור שלו. תראה התנהגות של בחור צדיק ותלמיד חכם".

מוישי מחייך אל הילדון חיוך של בחור צדיק ותלמיד חכם. למי שמכנה אותו בכינויים המחמיאים באהדה גלויה הוא אינו מישיר מבט.

שינלזון מישיר די מבטים בשביל שניהם, בלי לדעת שמבטיו התכופים אינם נסתרים מעיני הבחור השקוע בלימודו. הוא סוקר אותו שוב ושוב: את יציבתו, את העדינות שעל פניו, את עיניו הנתונות בגמרת הכיס שלו - והאוויר בחנות נהיה חנוק מרגע לרגע. עובדה שלמוישי קשה לנשום כסדה.

ובכן, שינלזון לא ירד מהרעיון להיות חמיו, והוא יכול לשער שהאיש יעשה עוד כמה מאמצים להשיגו כחתן. האירוע באופטיקה הוכיח שמוישי הלפרין הוא בחור תלמיד חכם, ירא שמיים ובעל מידות תרומיות, ושינלזון - כך הגיע למסקנה קודם - דואג מאוד לילדיו.

הוא נושם בזהירות, חש במבטים המעריצים ואותיות מחכימות מסתחררות מול עיניו.

לא רע להיות חתן של איש שמחבב אותך עד כדי כך. לא רע בכלל.

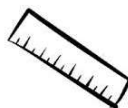
ואם ישאלו אותו, לפי רצף המבטים הבלתי פוסקים יש סיכוי סביר שתכף יקרא לו ראש הישיבה לשיחה ממצה בעניין הדרך לארס אותו בדרך עוקפת הורים.

לעולם לא, הרב שינלזון, הוא חושב כשהאיש נכנס לחדר הבדיקה, מושיב את בנו על כיסא הנבדקים וגם משם משגר לעברו מבטים אוהדים.

גם אם לא הייתי מתנגד להיות חתן, לא בדרכים עוקפות הורים.

לכל הפחות, עדיין לא.

לא נשברתי עד כדי שאתנכר לאימי יולדתי. באמת ובאמונה. לא.

"הוא מעולה בכל קנה מידה, זה נכון, אבל הוא לא בררן. לכל הפחות, עדיין לא הייתה לו הזדמנות לבדוק אם הוא כזה", הוא שומע את וייס אומר

בחדר למישהו כשהוא חוזר מחנות המשקפיים. ואף על פי שהוא יודע שלא מן הראוי להאזין לשיחות זרים, הוא ממתין רגע לפני שהוא נכנס לחדר.

רוח הקודש, שהואצלה עליו בחנות לראשונה, לוחשת לו שהאיש שמשוחח עם חברו הטוב הוא זאב שינלזון.

בבירור חוזר מדוקדק בנוגע לבררנות לאחר ההתרשמות המוצלחת באופטיקה.

נהדר.

"אימא שלו, כן. היא בעייתית מאוד, אני יודע, זה לא מקרה ראשון. לא פשוט, לא פשוט. לא יודע איך אפשר לעקוף אותה, מי יכול לשכנע אותה. אולי אחד האחים שלה? ניסיתם? גיס שלו שנשוי לזו שמנהלת בית ספר? ישראל ויסנשטרן, נכון. אהה. נכון. יכול להיות שזה רעיון. למה לא? תדבר איתו ישירות, כן. היא השוויגער שלו אבל לא אימא שלו והוא לא צריך לסגור עליה. אני מאמין שהוא מבין שיש לשוויגער שלו בעיה וירצה לעזור לבחור. אין לי מושג. לא, לא דיברנו על זה אף פעם בצורה חופשית. מופנם? קצת, אפשר לומר. לא, לא סגור. לא מישהו שלא יודע לשתף. כבד? לא יודע. רציני? לא קליל מאוד. כן. לא, מה פתאום. יש לו עומק רגשי נדיר. רגשי מאוד. מאוד. אבל הוא בוחר בעצמו מה לשתף ואיך. אני יודע? אולי אם רב ילחץ עליה, זה ילך. נראה לי שהרב גרוסברג..."

מוישי פותח את הדלת בסערה.

וייס נטול מגבעת. אי לכך כובעו אינו בוער, כמנהג הגנבים, אבל לחייו בוערות בהחלט. "בקיצור, אין לי מידע אמיתי בעניין". ידידו הפטפטן מסיים את השיחה בטון מהיר. "בהצלחה וכל טוב. שלום הרב הלפרין".

"שלום-שלום", משיב מוישי בחיוך אדיב לווייס, שבאמת נראה כגנב נטול כובע. "שפתיים יישק. אתה עונה נהדר, ואני שמח לשמוע שיש לי עומק רגשי נדיר".

"מי אמר לך שדיברתי עליך?" וייס חושב בקדחתנות.

"רוח הקודש".

"תוכיח".

"שיש לי רוח הקודש?" מוישי מגחך אבל לא נראה שמח במיוחד. "איך אתה מעז לבקש הוכחות מאדם שיש לו רוח הקודש?"
"חבל שלא הוספתי את הפרט הזה בשבחים עליך", אומר וייס וצוחק.
"יש לך את זה".

"חוש הומור?"

"לא, רוח הקודש".

"אפשר גם וגם", מציע מוישי. "מתי עדכנתי אותך שהרב גרוסברג הוא המילה האחרונה אצלנו?"

"שמעת כל מה שאמרת?" חיוכו של וייס נמחה.

"ותרשה לי להשתמש ברוח הקודש שוב ולוודא שהמברר היה אדם ששמו זאב שינלזון". רקותיו של מוישי פועמות בכאב.

"נכון". וייס מובס. "אז אולי... אממ... אני מתכוון", הוא משתעל קצרות,
"אם כבר הכול גלוי, אולי א... נדבר על זה עכשיו?"

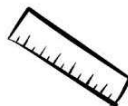
"בעומק רגשי נדיר", מהנהן הלפרין, פניו חתומות.

"יש דרך כלשהי להשפיע על אימא שלך?" וייס פותח את החלון בחדה,
רק כדי להתעסק במשהו שאינו מצריך מבט ישיר לבן שיחו.

"אני חייב לך הכרת הטוב על כל הפעמים שאתה עונה עליי בבירורים",
אומר מוישי בקול יציב, "אבל אני מרשה לעצמי לא לדבר על אימא שלי
ועל השידוכים שלי כרגע". הוא נושם עמוקות.

"ברור", אומר ברוך וייס מייד. "סליחה".

"אתה לא צריך להתנצל", אומר מוישי וקצת מרחם על וייס הסמוק
מדי. "יכול להיות שצריך לדבר ויכול להיות שאתה כתובת מצוינת, אבל אני
צריך לבחור לדבר על זה מעצמי, כמו שאמרת לרב שינלזון, טוב?"

בית הוא עוגן.

מקום שאישה מרגישה משוחררת בו. טוב לה, היא רצויה ואהובה ומחכים לבואה.

לא מקום שבו ילדות קטנות פוחדות ממך ורצות לכיתותיהן בבהלה כי 'וואו! המנהלת עוברת פה!'

לא מקום שבו הצוות שלך מתלחש עלייך בכעס גדול מאחורי גבך ומעביר לך תלונות מנוסחות בדיפלומטיות ומלאות עקצוץ של חנופה.

לא מקום שבו המזכירה שלך מתפתלת שיש לה עומס מוגזם ותולה בך מבט קצת מאשים וקצת חושש, ואפילו הסגנית, שמבוגרת ממך בשלושים שנה, נלחצת ממך ומהחלטותייך.

היום נכנסה לחדר המורות, שמעה משפט שהסתיים ב'מסכן, היא לא נותנת לו להתחתן', וכשקלטה את המסמיקה הבינה שמדובר באימא.

שלא נותנת למוישי להתחתן.

וזה הנושא בחדר המורות.

"מורות, היה צלצול", אמרה ביושב והמתינה שהן תצאנה לכיתות.

הן כיתפו תיקים ויצאו כציוויה; מפטפטות זו עם זו בדרך לכיתות, צוחקות יחד, ממשיכות בשקט ובזהירות רבה יותר את השיח על אודות אח המנהלת.

והיא עמדה שם - מנהלת חשובה של בית ספר גדול, חביבה, עומדת על שלה, אשת חינוך צעירה שמובילה בגאון מוסד איכותי - והרגישה פתאום לבד.

בצמרת - אמרו פעם - יושבים אנשים בודדים. אין בצמרת יותר

ממקום אחד.

המנהלת אתי ויסנשטרן נוקשת קלות על דלת ביתה, מחייכת בעייפות אל שמואל.

"שלום אימא", הוא אומר בצייתנות, כמו ילד מחונך.

היחיד. כולם שקועים בסיפור שאביבה העוזרת מספרת להם בקול רך מתוך ספרון.

"אה שלום!" נבוכה אביבה רענן. היא קמה מהספה סמוקה ומחליקה יד על צמתה הקצרה המונחת על כתפה השמאלית. "לא ראיתי שהגעת".

ילדיה נועצים בה מבט שנועצים בעב"ם מטריד.

"אביבה, תמשיכי!" מתחנן רובי.

"אימא שלכם הגיעה", מנסה העוזרת שלה לשכנע אותם. ללא הצלחה.

אתי ניגשת לאלי ומעניקה לו חיבוק. "תמשיכי לספר, אביבה. הם מרותקים". היא בולעת את רוקה, מעבירה ליטוף מהיר על כיפתו של צבי. בעל הכיפה מרוכז בספרון. בו בלבד.

"תתאוששי בינתיים", מחייכת אליה אביבה בנעימות, מתעלמת ברגישות מהעננה החולפת על פני אימם של הילדים שעליהם היא שומרת בכל יום. "אני לא ממהרת. את רוצה שאישאר עד שתסיימי לאכול ולהתפלל מנחה?"

"יופי!" שמח חיים. "ותספרי לנו עוד סיפורים! הבטחת! אימא, אביבה הכינה אוכל טעים מאוד. שווה לך לאכול! לך למטבח".

שווה לך לאכול. לך למטבח.

אל תפריעי לנו באמצע שיחה עסיסית על משפחת הפרין. אל תזכירי לנו שהיה צלצול.

לכי. לך למשרד שלך.

ובבית - לך למטבח.

אתי פונה בצייתנות למטבח המסודה, נטולת תיאבון.

ילדים אוהבים סיפורים, וטבעי מאוד שהם ירצו להמשיך לשמוע את אביבה הנחמדה מספרת להם סיפור על הברווזון, הילד השובב, הפריץ או מי שלא יהיה גיבור הסיפור. טבעי גם שלא היא תהיה גיבורת הסיפור. רק בספרים הילדים קופצים על אימא בהתרגשות בכל יום מחדש. והיא שמחה, אפילו שמחה מאוד, שהם אוהבים את אביבה רענן. אביבה היא בחורה איכותית ונבונה, מזכירה קצת את סימי בהתנהגותה האצילית. תמיד היא אומרת לאביבה שהיא נס בשבילה, ובעיקר בשביל הילדים שמחבבים אותה מאוד.

אביבה הכינה קציצות, אורז צהוב ובטטות בתנוה. אוכל טעים. לחיים שלה, על אף כל חסרונותיו ובעיותיו, יש טעם טוב.

ובכל זאת, המאכלים שהכינה הבחורה המקסימה הזאת אינם ערבים לחיכה.

"אימא?" שמואל מגיע למטבח, מתיישב לידה. "איך היה לך בבית הספר?"

"היה טוב, חמוד". היא צובטת בלחיו ומשהו לא ברור מטפס בגרונה. "איך היה בחיידה, צדיק?"

"טוב מאוד", משיב בכורה באותה מטבע. הוא מלטף את המפה הקשיחה בתנועות רכות ומסתכל באצבעותיו הזעות על המפה, לא מרים את עיניו. "אביבה הבטיחה להם שלושה סיפורים אם הם יסדרו את הסלון, ואת הגעת בדיוק אחרי שהם סיימו לסדר ואביבה כבר הייתה באמצע הפרס, אז הם לא רצו להפסיד".

המשהו בגרונה מתעבה ומתכדרה. איך נולד לה הילד הרגיש הזה.

"ולא בכל יום היא מספרת סיפורים", ממשיך הילד שעדיין לא ציין אחד עשר אביבים לחייו, "שתדעי".

החיך שלה מעוות, היא מרגישה.

"וזה בדיוק ספרון נורא מעניין".

"ולא מעניין אותך לשמוע?" היא בולעת את הבטטה במאמץ. "אביבה מספרת יפה מאוד".

"את מספרת יפה יותר", אומר שמואל ואינו מישיר אליה מבט.

"כשאני מספרת", היא פולטת.

הוא מהנהן, לא מבין את העוקץ. "וזה סיפור לקטנים מדי אז הוא לא מעניין אותי. אה, ואבא אמר שבערב הוא יחזור בשעה מאוחרת כי הוא הולך עם חבר שלו לאיזו חתונה, נראה לי". הוא עוקב אחרי הקציצות שאימו חותכת במזלג לפיסות קטנטנות.

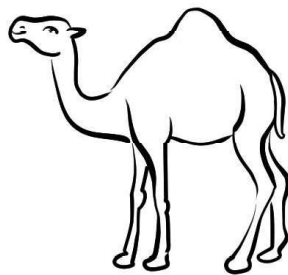
"כן, יש לאבא חבר שמתחתן היום, נכון", היא נזכרת. נזכרת גם בעליצות ששכנה בעיניו של ישראל, כשסיפר לה על תוכניתו לשהות בחתונה של הרווק המתבגר מהישיבה מההתחלה ועד הסוף. עם חברים מהעבר. עיניו נצצו. ישראל אוהב חיי חברה. "ויש מחר גם חתונה של הלפרין", היא נזכרת. "אני חושבת שניקח אותך ואת חיים. את הקטנים נשאר עם בייביסיטר".

"או שאני אישאר", מציע שמואל מייד. "אני יכול להיות בייביסיטר מצוין. גם אם אלי קם, אני יודע להרגיע אותו בצ'יק ולשמור על הבית. אני לא מפחד להיות פה בלילה לבד".

"אני בטוחה", היא מחייכת אל בכורה האחראי, "אבל באמת, אתה לא רוצה לבוא לחתונה, שמואלון?"

"אני רוצה". עיניו נוצצות כשהוא חושב על האטרקציה. "וחיים מדבר על התזמורת כבר שבועיים. אבל" - האור בעיניו כבה - "אלי לא יהיה מסכן אם הוא יקום פתאום בלילה ויראה בייביסיטר?"

פרק שלישי

גמל ודבשת

"לתינוק שלי יש עכשיו שיניים", מסמיקה פייגי בעשר בבוקר, "ולא הצלחתי לקום בזמן. סליחה המורה". והיא מכתפת את התיק הגולש מכתפה בתנועה חסרת ביטחון.

"שהשיניים יצמחו בשלום", מחייכת המורה בחביבות ומסמנת לפייגי הלפרין איחור ביומן.

התלמידה המאחרת פוסעת אל המקום שלה, מחייכת אל שרה בהנהון סמוק, לא אוהבת להיות מושא למבטים של חברותיה לכיתה.

היא מניחה את התיק בתנועות מהירות, מכניסה את חולצת התלבושת אל החצאית ומתיישבת. נבלעת בכיתה.

"מה שלום התינוק?" לוחשת לה שרה בדאגה.

"צורח מלא", משיבה פייגי בלחישה ומסדרת את כיסוי הראש בשימת לב. "אני לא רגילה לראות אותו ככה. בלילה הוא..."

"בלי דיבורים, בנות", גוערת המורה. "פייגי, אנחנו באמצע סיכום בחוברת בקיאות".

פייגי מסמיקה, מוציאה את החוברת המדוברת ומתחילה לכתוב.

היא אוהבת ללמוד תורה בקיאות בדרך כלל, אבל עכשיו מחשבותיה נתונות למשפחת בעלה ולאווירה הלא־נעימה בכלל ששררה בה אתמול, לפני הלילה הלבן עם נתן.

היא הגיעה לביקור שגרתי עם נתן, שבתחילת הערב היה ממש רגוע, ועצרה את נשימתה כשגילתה שגם אתי הגיעה. לבדה. בתחילה היה נעים, והן טעמו יחד מעוגה ששולי הסבירה להן באריכות את אופן הכנתה. היא ניסתה ליצור שיח עם אתי אבל לא הצליחה כל כך. אי אפשר לדבר דיבורי 'מה נשמע ומה שלומך' יותר מדקה. גם על השיניים של נתן לא הצליחה לדבר יותר משלוש דקות.

אבל חמותה - הצליחה לדבר עם אתי. הרבה מדי. באריכות גדולה מאוד. וזו הייתה שיחה לא נעימה שאתי הגיעה כנראה רק בשביל לנהל אותה, מייד אחרי ששולי הלכה לחברה. פייגי מצטמררת כשהיא נזכרת בשיחה הקשה.

אתי עמדה ליד המקרר ותיארה לאימה כמה קשה למוישי, כמה הוא מצפה להקים בית, כמה הוא בחור מיוחד וכמה מוזר שהוא עדיין לא נישא. היא סיפרה על מישהו שפנה לישראל ושאל אם יש למוישי בעיה כלשהי, והציעה שאם קשה לאבא ואימא יקבלו על עצמם היא וישראל את הטיפול בשידוכים שלו וינהלו אותם בעצמם.

אתי ניסתה להגיד הכול בצורה רכה, אבל היא כנראה לא רגילה להגיד

דברים ברכות. וזה היה מעליב ופוגע. ואימא של צביקה נעלבה וכעסה.
'את חושבת שאת דואגת לאח שלך יותר מאימא שלו?' שאלה חמותה
ועיניה היו כעוסות נורא.

היא נבהלה מהכעס וחשבה שיהיה נכון לברוח מהמטבח עם נתן. ולא
התגברה. רצתה להמשיך לשמוע את הדברים הקשים ולהבין קצת יותר את
המתרחש במשפחה של צביקה.

אבל אף אחד בכלל לא שם לב לעובדה שהיא הייתה במטבח והקשיבה
לכל מילה.

זו הייתה עובדה מצערת, אבל לא היה לה פנאי לחשוב עליה ברצינות
בשיח הכואב והפגוע שהיה בין אתי לאימא. השיח הזה מילא לה את הלב
במועקה שלא הותירה מקום לכאב אישי.

'מה פתאום? אתי נבהלה. 'רק מציעה לעזור. לא, אז לא'.

'אז לא', אמרה אימא של צביקה בחדות. תמיד היא נחמדה נורא. 'יש
למוישי מיליון הצעות, אתי. מיליון. הכול בסדר. צריך לחכות לרחמי שמיים'.
'הן מטופלות, ההצעות?' שאלה אתי בשקט ולא הישירה מבט אל
אימא שלה.

ואף שהיא מעריצה את העוצמה של אתי, היא נרתעה לאחור מהשאלה
הישירה שלה.

'מה זאת אומרת?' חמותה נדהמה.

'הוא לא נפגש כבר שנתיים, אימא', אמרה אתי בטון נמוך. 'בחורים בגילו
יוצאים המון לפגישות, בטח כשמדובר בבחור מיוחד כל כך שמשפחות
רבות מאוד רוצות אותו. כל שידוך יורד לפני בירור...'

'אני אמורה להתנצל עכשיו? להסביר את עצמי לפני הבת שלי?' הגיבה
חמותה בחלק הקשה ביותר של השיח. 'את לא חושבת שהגזמת, אתי?'

"יש לך עט שחור?" שרה מנערת אותה משחזור החוויה הקשה.

פייגי מגניבה מבט למורה. "קחי את שלי", היא אומרת מייד ומחליפה את העט שלה לעט כתום.

היא נותנת את העט, אף על פי שהיא לא אוהבת שבאמצע החוברת שלה יש שורות בצבע כתום. ואולי - היא חושבת לעצמה כשרה נוטלת את העט שלה בלי שהיות - אולי כמו שהיא לא אוהבת לתרום את העט שלה ועושה את זה למרות זאת, אולי היא גם צריכה להתערב למען מוישי גיסה אף על פי שהיא לא אוהבת להתערב? נורא לא אוהבת.

אבל איך? איך בדיוק?

אם חמותה לא שומעת לאת, בקולה היא תשמע? מיהי בכלל?

חמותה נחמדה אליה מאוד, כמו גיסותיה. אבל היא מרגישה היטב את מה ששולי אומרת בקול: הם לא יקדישו תשומת לב אמיתית לדברים שהיא או צביקה יגידו. היא לא יכולה לעשות משהו באמת, חוץ מחיזוקים ותפילות.

היא נזכרת ברעיון שלה אתמול: לאתי יש עוזרת בית עדינה ואיכותית שקוראים לה אביבה רענן.

אביבה מתוקה כל כך. עדינה. אצילית. חכמה. טובה לילדים. רגועה. מתאימה כל כך למוישי!

אתמול חשבה שאולי אם חמותה תכיר אותה, היא תרצה אותה בשביל מוישי.

אבל צביקה אמר בערב שאין סיכוי בעולם שאימא שלו תסכים. הוא ניסה להסביר לה על שם טוב, כבוד, התאמה, תרבות חיים וכל מיני מילים שהבהירו לה שהיא באמת לא מבינה כלום ושאלן סיכוי לשדך עוזרת בית למוישי, גיסה המיוחד הממתין לישועה.

חבל.

"צלצול", מנערת אותה שרה משרעפיה, "הפסקה. תודה על העט, פייגי".

"אולי נפתח גמ"ח עטים, שרה?" מציעה פייגי בהיסוס. כמה כבר יעלו

לה כמה עטים? אולי שרה תהיה מוכנה להשתתף בסכום. "וננהל אותו יחד?"

"לזכות מישהו?" מתעניינת שרה, בוחנת את פניה המעוננות.

"כן, יש לי גיס רווק שמחכה לישועה", אומרת פייגי ושולפת תפוח ירוק מתיק הסמינה.

"אולי יש לי הצעה בשבילך", אומרת שרה בעניין. "בן כמה הוא?"

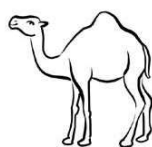
"הם לא חסידי ברסלב", מבהירה פייגי וחוזרת על דברי חמותה: "ויש לו מיליון הצעות".

"אבל הם לקחו כלה חסידת ברסלב", לא נוטשת שרה את הרעיון, "אז תהיה להם עוד כלה מהממת כמוך. מה יש?"

"אין מצב". עכשיו היא מצטטת את צביקה של אתמול. "לא יקרה".

"אז למה הם רצו אותך?" מתעקשת שרה.

"אני משהו אחר", מתפתלת פייגי ומכניסה את העט השחור לקלמה, לא מישירה מבט לחברה שלה. "בעלי נהיה חסיד ברסלב כשהיה בחור, והוא שונה מאוד מהמשפחה שלו. אם הוא היה כמותם, הם לעולם לא היו מסכימים שאני אהיה כלה שלהם".

שמונה מתוך תשע.

יהודית נזכרת בסיסמה המיואשת שהגתה פעם בשיחה עם אהרן.

שמונה קבין מתוך תשעה שנטלו נשים, נטלה ילדתה הצעירה.

ארבע שעות ברצף שמעה את שולי נואמת בטלפון את משנת חייה בכל הנוגע לחלוקת תפקידים למסיבה. אחרי ארבע השעות האלה היא נאמה בתקציר את כל השיח לאימא שלה, שהקשיבה בלאות להסברים האנרגטיים על העבודה שלה בבית הספר של אתי. התקציר ארך כחצי שעה

שלמה, שבה שולי רק נאמה בלי לתת מרווח תגובה.

איזה מין בעל יהיה לילדה הזאת שלה?

יהודית מקלפת תפוחי אדמה לארוחת הצהריים של מחר בתנועות עצבניות. איזה גבר בעולם הזה, בדור האינסטנט הזה, יהיה מוכן להקשיב לשולי? לגברים רבים מאוד קשה להקשיב לנשותיהם, אבל גם אישה שתקנית ומלאת סבלנות עלולה להשתגע מהרצאותיה הבלתי נלאות של בת הזקונים שלה.

כל חוויה מתוארת באלפי צבעים וצורות; כל ספר שקראה וכל רעיון שנחשפה אליו עוברים לפסי המלל הבלתי נגמ. שולי זקוקה נואשות למישהו שיקשיב לה, שכל החיים רק יקשיב. לא יאמר דבר, פרט ל'כן', 'אה!', 'באמת?', 'נכון'.

וגם יהיה מוכן לשמוע לפעמים משפטים עוקצניים ופגיעות ישירות. ולהיזהר במילותיו הבודדות שלא לפגוע בה כי היא נפגעת בקלות רבה מאוד.

אפילו מושי, הנסיך שלה, בחור רגיש ומלא סבלנות והכלה, מעדיף תמיד לשוחח עם סימי.

בכל שיחה עם הילדה הזאת תשעים ותשעה אחוזים מהמלל שייכים לשולי. מלל צפוף, נמרץ ומעיף. היא אינה משעממת ודיבוריה שנונים ודרמטיים מאוד. אנשים שמכירים אותה היכרות ראשונית מגדירים אותה כנערה מרתקת ומצחיקה, אבל אחרי היכרות מעמיקה יותר הם חוזרים בהם. המינון, המינון.

פעם שאלה בסתר את יועצת בית הספר אם המצב החברתי של שולי תקין. 'היא מעורה בחברה', ענתה היועצת, 'אבל אין לה חברות קרובות, אף על פי שהיא נמצאת תמיד בראש המדברים בתוך כל מעגל חברתי שנוצר'.

'החברות מתעייפות מהפטפוטים שלה והאמת היא שגם אני', היא אמרה אז ליועצת, 'והיא זקוקה כל כך להקשבה, עד שאין לה פניות להקשיב לאחרים, לשמוע דעות אחרות ולהחכים'.

היועצת לא הייתה הכתובת המתאימה וארכה לה דקה לקלוט זאת. היא דיברה גבוהה-גבוהה, בטון מתנגן ואיטי, על גורמים לצורך הנואש בהקשבה. דיברה על אספרגה, על הרצף, על הפרעות אישיות, על קשב וריכוז, על חוסר תשומת לב משנות הילדות המוקדמות - על איך-סוף דברים. והיא רק חיכתה ללכת.

ההאשמה המובלעת והמונחים המקצועיים גרמו לה לתהות אם יש לשולי בעיה ספציפית או אוסף בעיות בלתי פתיה, ולאחר - לומר לה שלא תחפש בעיות במקום שאינן קיימות.

'יש די והותר בעיות קיימות', הוא אמר. התכוון כמובן לצביקה של התקופה ההיא ולמוישי המתבגר.

'הגמל לא רואה את הדבשת של עצמו', אמרה לה אתי פעם. 'צריך להבהיר לשולי שהיא מעייפת, שהיא מדברת הרבה מדי, שהיא פוגענית. אין ברירה'.

יש. עובדה שהיא לא עשתה זאת. אהרן לא חושב שכשמסבירים לגמל שיש לו דבשת, יוצאים דברים טובים. וגם אתי לא אמרה לשולי מעולם דבר על הדבשת הגבוהה שלה, דבשת שמפריעה לה בניהול תקין של חיי חברה. מצד שני, אם לא אומרים לגמל דבר על הדבשת שלו - זה כן פתרון? לא עושה רושם.

"ערב טוב!" היא אומרת לזוג הצעיר שלה, לא מופתעת מביקורם הלא-נדיר. צביקה של היום, תודה להשם, הוא יהודי ששומר תורה ומצוות בהתלהבות. יש לו אישה ותינוק והוא מרוצה מהחיים. טוב לו, ומחמם לב לראות זאת אחרי כל הסבל שחווה עם עצמו בשנים האחרונות. "כיף שבאתם". היא מתכוונת לכל מילה שהיא אומרת. פייגי שתקנית בדרך כלל, וכרגע אין תכונה מדהימה מזו בעולם.

"כיף גם לנו", משיבה כלתה בקול שקט ומחייך. "מה שלומך, אימא?"

אימא. פייגי מתעקשת לקרוא לה כך. "ברוך השם יום יום". היא לוקחת את נכדה מידיה של אימו ומעניקה לו נשיקה וחיבוק סבתאי אוהב, מתעלמת

מהמחשבה על אופן הטיפול של פייגי הצעירה בנכד שלה.

"מה נשמע, אימא?" צביקה נכנס למטבח בצעדים בטוחים, שמח וטוב לב. "אני שומע ששולי בטלפון".

"חמש שעות, תשעה קבין", היא פולטת, מעניקה נשיקה נוספת לשערותיו השחורות והחלקות של התינוק כדי לכסות את פיה, שלא ייפלטו ממנו מילים נוספות.

"שתהיה בריאה", צוחק בנה, מסדר את ה'טלית קטן' שעל בגדיו. "אני זוכר שלקחתי אותה מהגן בכל יום", הוא מפנה את הסיפור לאשתו, "וחזרתי מסוחרר מהדיבורים. אימא חשבה תמיד שהיה לי קשה בחיידר". הוא צוחק. צחוקו מריה. "וגם זה היה נכון. גם". הוא מוחה את מצחו. פייגי מביטה בו בריכוז. "אבל הסחרחורות היו מהפטפוטים שלה, לא מהחיידר. תאמיני לי שהרבה שלי דיבר כל השיעור, מצלצול לצלצול, אבל איכשהו שולי הצליחה לדבר יותר ממנו בדרך הקצרה שמהגן לבית. שלום שולי. מדברים עלייך".

"מה מדברים עליי?" מסתקרנת בת התשע עשרה, מחברת את הפלאפון שלה למטען.

נגמרה לו הבטרייה, אלא מה, חושבת יהודית. גם לאנשים לפעמים נגמרת הבטרייה, שולי.

"שאת מדברת בטלפון על המסיבה", היא ממהרת לומר.

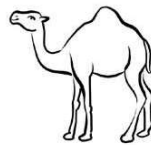
"מה קורה באמת עם המסיבה?" פוצה פייגי את פיה בחיוך טוב. "אימא של הילדה הממורמרת ההיא התקשרה אלייך שוב כדי שתלחצי על המחנכת לתת לה סולו?"

מתברר שאפילו פייגי יודעת את כל קורותיה של שולי לפרטי פרטים.

יהודית יוצאת מהמטבח ונכנסת לחדר הכביסה, לא מסוגלת פיזית לשמוע שוב ושוב את כל פרטי האירועים. היא תולה את כל הכבסים ומסדרת את האטבים הנותרים באיטיות; מעמידה אותם במתכונת, כחול לצד לבן.

כשאין לה מה לעשות, היא מנגבת בטישו את האבק שהצטבר על מסילות החלון באמבטיה, מותירה את צביקה ופייגי להתמודד בעצמם עם הילדה הקטנה שלה.

כשהדי השיח, המוגדר מקצועית כמונולוג, מגיעים עד לחדר הכביסה, יהודית סוגרת את דלת החדר. רואה מול עיניה רק גמלים שהדבשת שלהם מציקה בעיקר להוריהם. מרגישה אימא נוראה.

"טוב. מעניינים מאוד, הסיפורים שלך", קוטע צביקה את שולי באמצע הסיפור על התלמידה שוויתרה על תפקידה. הוא מלטף את פלומת השיער השחורה של תינוקו ומפקק. "נראה לי שכבר מאוחר. לפייגי יש לימודים מחר".

"ולמה הילדה הזאת ויתרה?" מרחמת פייגי על שולי, שרוצה להמשיך לספר על הוויכוחים הפנימיים בין התלמידות - ויכוחים הנוגעים לתפקידים שהמחנכות מחלקות בעזרתה המקצועית. היא קמה ומארגנת באיטיות את נתן, כרצון בעלה. צביקה מסלק את הכיבוד, מניח את הכוסות בכיור ומפקק פיהוק נוסף.

"כי אימא שלה הסבירה לה למה כדאי לה לוותר בנימוק מפתיע מאוד. המעניין הוא שהילדה הסכימה עם הנימוק", מספרת שולי בלהט, לא מבחינה כלל בחוסר הסבלנות של אחיה. "האם טענה שעמידה בתלבושת זורחת מול קהל גדול של נשים אינה צנועה כל כך וזו התבלטות מיותרת. 'יש לי ביטחון עצמי גם ככה', אמרה לי הילדה בפשטות, 'ואימא שלי טוענת שמי שלא זקוק לתפקידים האלה בשביל להגביר את הביטחון העצמי שלו, נופל סתם בגאווה ובחיצוניות'. זה היה הסבר די נדיר ומפולסך בשביל הילדונת עם הביטחון העצמי, אבל מה אכפת לי. אם הוא עשה שלום בטרור שהיה שם, אני מודה לאלוקים הטוב ולברואיו היצירתיים".

"הסבר יפה דווקא", אומרת פייגי ומסמיקה. מיהי שתאמר את דעתה

מול הגיסה המוצלחת שלה.

חמותה נכנסת בחזרה למטבח, זקופה ונמרצת. פייגי מחייכת אליה ומייד משפילה מבט נבון. אין סיכוי בעולם שתעז לדבר איתה פעם על שידוך למוישי.

"אתם כבר הולכים?" מתאכזבת אימו של צביקה.

"שולי סיפרה לנו סיפורים מעניינים מאוד". צביקה מפהק את פיהוקו השלישי. "וכנראה באמת יש לה לפחות תשעה קבין שיחה".

כן ימעטו, מברכת יהודית בליבה.

"לאימא כבר נמאס לשמוע אותי", אומרת שולי בקלילות מזויפת.

פייגי מעבירה מבט מהיר בין האם לבתה.

"יש לה עוד שלוש בנות לשמוע חוץ ממך", היא אומרת במהירות, "ואני די משועממת בדרך כלל. את יכולה להתקשר אליי לספר לי הכול. תעדכני אותי בהתפתחויות, טוב? סקרנת אותי ממש".

"אני אתקשר ואעדכן אותך, אל תדאגי", מרגיעה אותה שולי. לא אכפת לה להעסיק קצת את פייגי המשועממת.

יהודית מחייכת אל הנכד המתנדנד בזרועות אביו.

"איזו בחורה מוצלחת שאת", אומרת פייגי לשולי בטון מעריץ ובקול מעט גבוה מקולה השקט, הרגיל, "מארגנת תוכניות, מפעילה מסיבות בבית ספר ענק, ואת עדיין בלימודים!"

יהודית מסובבת את פניה.

פייגי, שבדרך כלל אינה מרבה לדבר, ממשיכה בשטף המחמאות: "בטח תהיי אישה מוצלחת מאוד. הרבה זמן לא שמעתי רעיונות יצירתיים וגאוניים כאלה. חוץ מזה, את עושה הכול ביראת שמיים: לא לפגוע בבנות, לחלק כמה שיותר תפקידים משמחים, להיזהר מגזל, להתפלל לפני כל פעולה. את נשמה מיוחדת. זכות בשבילי להיות גיסתך".

צביקה תוקע בה מבט תמה ונפנה אל הדלת בדממה.

"תודה". שולי מופתעת גם היא מהמלל הצפוף והמחמיא. "לילה טוב!"
 "לילה טוב", אומרת גם אימו של צביקה. "תודה על הביקור. היה לנו
 נעים מאוד".

"הצלחה רבה, שולי. שתראי את השם איתך תמיד", מברך צביקה,
 מכניס את עגלתו של נתן למעלית.

"ותעדכני אותי, טוב?" מזכירה פייגי. "ממש מחכה לשמוע אותך, שולי!"
 את חכמה כל כך!

והם נבלעים במעלית.

"לא ידעתי שאת מעריצה גם של שולי אחותי". צביקה לא מתאפק
 ומביע את פליאתו עוד לפני שדלת המעלית נסגרת לחלוטין. "חשבתי שרק
 אתי נערצת. באמת מעניין אותך לשמוע את כל הסיפורים שלה על בית
 הספר והמסיבה וכולי?"

"אני מוכנה לשמוע אותה. היא רוצה מאוד שיקשיבו לה", אומרת פייגי,
 "ובאמת משעמם לי לפעמים אחרי הצהריים עם נתן".

"כל הכבוד על כל המחמאות שחלקת לה. את יודעת להאיר לבבות.
 מעריך אותך מאוד על זה!" אומר צביקה בהערכה. "שפכת עליה מחמאות
 מכל הלב ממש. רואים שהשקעת בחשיבה חיובית. כל הכבוד".

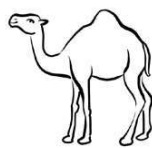
"כן", היא אומרת, מוסחת. המעלית נפתחת בקומת הכניסה. "אימא
 שלך שמעה כל מה שאמרתי, נכון?"

"בטח". צביקה משחרר את מעצור העגלה.

"יופי", היא אומרת, מניחה את נתן בעגלתו, "טוב שהיא תשמע ששולי
 מיוחדת". מבטה נעשה מוטרד: "בתחילת הביקור אמרת לאימא שלך שלא
 היה לך טוב בחיידה. תספר לי?"

"יש לך כוח לעוד סיפורים?" הוא מנייד את העגלה החוצה.

"לסיפורים של בעלי החשוב - בוודאי", היא מחייכת. הוא בוחן לרגע את עיניה הבורקות בהערצה. על אף כל התהילות שקשרה לראשה של שולי, זיהה את כמות ההערצה בעיניה כשאמרה אותו. עכשיו יש בעיניים שלה הערצת אמת. ההערצה הזאת מרחיבה את ליבו, גורמת לו לספר לה באמת איך הרגיש בחיידה, כשכולם סביבו שאבו הנאה מהסוגיות ובשבילו הן היו אמהרית.

"בהצלחה?" מברר וייס בלי עודף טקט, כשהוא רואה את מוישי נועל נעלי שבת ועל מיטתו מונחת עניבתו הכחולה החדשה.

לפני יומיים שמע את הלפרין מהמהם המהומים מסתוריים בשיחת טלפון כלשהי שבאמצעה גילה שיש לו אח מעניין. מצד שני, לא עשה רושם ביומיים האחרונים שלהלפרין יש מצב רוח טוב מדי, והוא לא ממש שיתף אותו בנסיבות.

יכול להיות שבכל אופן, משהו זז סוף-סוף אצל ידידו הבוגר ופעם בחיים הוא יוצא לפגישה?

"הצלחה צריך תמיד", משיב מוישי בחיוך משועשע, אבל צל עייף חולף בעיניו כשהוא קולט את כוונתו של ידידו הדאוג. "גם כשהולכים לחתונות של בני דודים ומבזבזים בגלל האירוע ערב שלם של לימוד". הוא נאנח בהחמצה.

"ברור", מתאכזב חברו הטוב. "אדרבה, בחתונות של בני דודים - רווקים אומללים כמוך צריכים הצלחה רבה מאוד".

"אומללים כמוני?" מוישי מרים מבט מבודח. "אתה מתכוון לצינון שתקף אותי?"

"בין השאר", משיב וייס בכובד ראש.

"שומע". מוישי מניע את ראשו. "ואיך זה להיות חבר טוב של בחור אומלל?"

"איך זה להיות חבר טוב של בחור אומלל..." וייס חוזר אחריו, מבעו מהורה. "נראה לי שתלוי מי האומלל", הוא אומר בסוף. "אם האומלל הוא אתה - זה תענוג".

"אני הייתי חבר של אומלל דומה עד שהוא התארס לפני שבועיים", אומר מוישי ומניח בכיס מכנסיו שתי גלולות אקמול. "בינינו, לא תמיד היה תענוג".

"אז טוב שהוא התארס", זורם וייס, מתבונן בכדורי האקמול המוכנסים ברישול לכיס המכנס של הלפרין. "והוא לא היה אומלל כל כך, אגב. נראה לי שכדאי לשים את האקמול בתוך שקית ניילון, כמו בן־אדם הגון. תאר לך שתתגלם בך הבדיחה על המלצר ההוא, ששם רוטב בכל מקום שהיה בו בורקס, כולל בכיסי המכייסים. המלצר של בני הדודים שלך ישכלל את הבדיחה ויחשוב בטעות שכייסת בורקס, ואז הוא ירטיב לך את הכדורים ברוטב פטריות ולא יהיה לך אקמול לשעת חירום".

"משכנע מאוד־מאוד". מוישי מציית להוראה, שולף מהמגירה שקית ניילון וצורר את גלולות האקמול בתוכה. "לא היית אומלל, או ששכחת כבר את חנוכה האחרון של אחרי השידוך ההוא?" שלא כדרכו, הוא תוקף ישירות. מרגיש מותקף בעצמו.

"היה קשה", משיב וייס בכנות, "ובתקופה ההיא - מאוד. אבל לא מאמלל. אני חושב שאדם צריך לעבוד קשה על עצמו עד שהוא מגיע לאומללות פנימית עמוקה".

"ואתה טוען שאני עובד קשה", מסיק מוישי, קורע בציפורניו את השקית עד לקשר ותוחב את השקיק הקטן שיצר לכיסו.

"יש משהו שטוען אחרת?" וייס מחייך בחום. "הלפרין הוא הבחור שעובד קשה מכולם בכל התחומים: לימוד ברמה בלתי מתפשרת גם כשהוא משופע כהוגן, תפילות, עבודת השם, יחס לאחרים, חסד, השקפה, מוסריות".

"אח שלי אומר: מהפה שלך לאלוקים", נאנח מוישי קצרות. לחייו סמוקות ועיניו בורקות מחום. "הלוואי".

"וביקורת עצמית נוקבת כל הזמן", מסיים ברוך וייס בהדגשה, "בלי קשר למציאות".

"סליחה?"

"מי שצריך לעבוד את השם הוא אתה", אומר וייס בלי קשר.

"כן?" מתעניין ידידו.

"אתה", הוא חוזר, "לא מוישי הלפרין המושלם מ'אור יצחק".

"אני לא מוישי הלפרין המושלם מ'אור יצחק?" מברר מוישי בכובד ראש.

"לא", אומר וייס ברורות. "אתה אדם, והוא מלאך שמנותק מהעולם. לך יש חולשות - צרכים, קשיים, אילוצים והגבלות - ולו אין. אתה יכול להכיל את העובדה הזאת, או שאתה גאה מדי בשביל להודות בחולשות?"

"שאלה טובה. אחשוב עליה", מבטיח מוישי חתומות, ניגש למתלה שמגבעותיהם מונחות בו.

"העקשנות והמלחמות הופכות אותך לבחור הטוב ביותר בישיבה. הצמיחו אותך לגדול האומה". וייס עוקב אחר ידידו, שניגש אל המתלה. "לכן אני רק מוריד בפניך את הכובע ולא יכול לבוא בתלונות לתלמיד חכם נעלה שכמוך".

"ברגעים אלו אתה בא בתלונות, ככל שהבנתי משגת", מציין מוישי בחוסר סבלנות ומוריד פיזית את הכובע מהמתלה, מרגיש פטישים מדנדנים בראשו.

"רק מציין שאתה הופך את עצמך לאומלל קצת".

וייס ישיר לפעמים.

אבל העובדה שאין בו רחמים אליו והוא דן במצבו בענייניות

ובשכלתנות, גורמת למוישי להאזין לו בלי שיתגבהו חומות ביניהם.

"ונניח שאתה צודק, מי אמר שרע להיות אומלל?" הוא מקשה כשהוא חובש את כובעו השבתי ומחליק על שוליו מול המראה, בוחן את הבחור המשתקף בבבואה. הדמות עושה רושם חולה. "ככל הידוע לי, לא נולדנו לעולם במטרה לברוח בכוח מהסבל. אני חושב שהיה מאמלל מאוד לשמור שבת וכשרות במשטר הסובייטי, בזמן האינקוויזיציה ובשואה. אנחנו פה בשביל לעשות את רצון השם, לא בשביל שהוא יעשה את רצוננו". הוא נושם נשימה עמוקה. לא אוהב את השיח שנגררו אליו.

"רצון השם הוא שנתענג", משיב וייס לנאום ומישיר אליו עיני תכלת בהירות. "כששאלו את מונטיפיורי אם לא קשה להיות יהודים, הוא אמר: 'קשה, אבל קשה יותר להיות לא-יהודים'. אולי עונג לא אמור להיות המטרה, אבל הוא אמור להיות התוצאה הסופית. אני חושב שאנשים שמסרו נפש על שבת בשואה היו שמחים יותר מאנשים שלא עשו זאת וחיו בצורה נטולת משמעות ומטרה. אותי חינכו שהתורה היא מתכון לחיים שמחים, רגועים ומאושרים. כלומר, בתנאי שאתה מחובה. שאתה בוחה. שאתה חי. שאתה - אתה".

"ולא מוישי הלפרין המושלם מ'אור יצחק'", מהנהן מוישי בפנים חתומות.

"לא אמרתי שאתה אמור לרקוד מאושר עכשיו", ממשיך וייס באיטיות מה, בוחן בריכוז את מבטו החתום של ידידו, את אפס החיוכים, "אבל אתה גם לא אמור להיות אומלל בכוח ולהרגיש החמצה על שעות הלימוד שאתה מפסיד עכשיו בגלל חתונה של בן דוד. בדיוק כמו שמזמינים ממך לימוד, מזמינים ממך נוכחות בחתונה. כמו שדורשים ממני חיים של בחור מאורס שטרוד לפעמים בענייניו ולומד פחות, דורשים ממך חיים של רווק שמכיר את מקומו וכוחותיו. אתה מקשיב לי?"

"כל מילה". פניו של מוישי חסרות הבעה.

"אני מתנצל על כל השפכטל". וייס נלחץ מהקיפאון הגובר מרגע לרגע. "סליחה. פשוט כבר כמה שבועות הוא עמד לי על הלשון ולא אמרתי. אני

ממש מתנצל".

"תגיד מה שאתה רוצה", משיב מוישי בחביבות נימוסית. נזכר באמרה של אתי 'הגמל לא רואה את הדבשת של עצמו' ומכריח את עצמו להמשיך את השיח המציק. תורה נקנית באהבת התוכחות. אדרבה, שישמע פעם ביקורת מווייס על דבשת כזו או אחרת. העולם לא יתמוטט. "תגיד מה שאתה רוצה", הוא חוזר מבחירה, "ובלי להתנצל, בסדר?"

"אתה - אתה?" שואל ברוך וייס ישירות.

"ואתה?" הוא משועשע קמעה. "אתה - אתה?"

"אני - אני, כן", משיב וייס ברצינות. "אני' כולל עוד כמה דברים, חוץ מבחור טוב שהולך בתלם ועושה מה שצריך. אבל כשאני הולך בתלם, אני הולך שם. לא מישהו אחר".

מוישי מניע את ראשו בתנועה לא מחייבת, תוהה איזו דבשת בדיוק מצא בו וייס. עושה רושם שהוא דן בגמל בכלל, לא בדבשת. "אני לא אני, לשיטתך?" הוא רוצה לוודא.

"אתה בחור טוב. נורא טוב. אבל יש לי הרגשה שאתה רוצה להיות בחור טוב כמו שהעולם מגדיר", ממשיך וייס בטון זהיר. "הגדרה חיצונית. סימון 'וי' על כל הפרמטרים המרכיבים בחור טוב. אם בחור לומד היטב שלושה סדרים, מתפלל בישיבה ויש לו ביגוד של בן תורה - הוא נחשב לבחור טוב בעיני הסביבה. לא בעיני הקדוש ברוך הוא. בחור טוב הוא בחור טוב מבפנים, חי ומחובר". הוא מלכסן אליו מבט. "יהודי שמח" - הוא מסיר את המבט - "מודע לעצמו ונכנע לרצון השם, מתנהל בכל רגע לפי התפקיד הנדרש ממנו עכשיו ולפי הכלים והכוחות שיש לו עכשיו".

"אמר הנציג של הקדוש ברוך הוא". מוישי לא מתאפק.

"אתה לא חייב לקבל מה שאני אומר", מסתייג וייס ואינו מתבדח כהרגלו, "אבל אולי באמת אני נציג של הקדוש ברוך הוא עכשיו. אתה בטוח שלא?"

"בטוח שכן", אומר מוישי בחוסר סבלנות. לכל הדעות, וייס הגזים.

”ואני מבטיח לחשוב כבוד הנציג, בסדר? עכשיו תגיד לי יפה ‘שלום’ כי אני יוצא לחתונה של בן דודי במצוות בוראי”. והוא יוצא מהחדר בתחושת מועקה, כאילו יש מעליו דבשת.